

Ikt. sz.: FVB/25-2/2013.

FVB-11/2013. sz. ülés
(FVB-113/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fogyasztóvédelmi bizottságának**
2013. április 29-én, hétfőn, 9 óra 42 perckor kezdődően,
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirend</i>	<i>3</i>
<i>Az ülés résztvevői</i>	<i>4</i>
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	<i>6</i>
<i>Egyes törvények távszerencsejáték-szervezéssel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10858. szám)</i>	<i>6</i>
<i>Dr. Varga Máté főosztályvezető-helyettes (Nemzetgazdasági Minisztérium) tájékoztatója</i>	<i>6</i>
<i>Kérdések, vélemények</i>	<i>7</i>
<i>Reflexiók</i>	<i>13</i>
<i>Szavazás</i>	<i>15</i>
<i>A gyermekétkeztetés helyzetének és jogi szabályozásának fogyasztóvédelmi szempontból történő áttekintése</i>	<i>15</i>
<i>Tájékoztató előadások</i>	<i>16</i>
<i>Vélemények</i>	<i>24</i>
<i>Szavazás</i>	<i>27</i>
<i>A földgázellátásról szóló 2008. évi XI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10896. szám)</i>	<i>27</i>
<i>Zsigó Róbert (Fidesz), előterjesztő kiegészítő tájékoztatója</i>	<i>28</i>
<i>Vélemények, észrevételek</i>	<i>28</i>
<i>Reflexiók</i>	<i>29</i>
<i>Szavazás</i>	<i>31</i>
<i>A dohányzással összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10881. szám)</i>	<i>31</i>
<i>Egyebek</i>	<i>48</i>

Napirend

1. Egyes törvények távszerencsejáték-szervezéssel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10858. szám)
(Általános vita)
2. A gyermekétkeztetés helyzetének és jogi szabályozásának fogyasztóvédelmi szempontból történő ismételt áttekintése

Meghívott előadók:

Emberi Erőforrások Minisztériumának képviselője
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal képviselője
ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal képviselője
Országos Élelmezéstudományi Intézet képviselője
Országos Gyermekegészségügyi Intézet képviselője
Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének képviselője
Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselője
Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetségének képviselője

3. A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. Törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10896. szám)
(Németh Szilárd István (Fidesz) képviselő önálló indítványa)
(Általános vita)
4. A dohányzással összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10881. szám)
(Lázár János (Fidesz) képviselő önálló indítványa)
(Általános vita)
5. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Simon Gábor** (MSZP), a bizottság elnöke
 Zsigó Róbert (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Szabó Zsolt (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Boldog István (Fidesz)
 Földesi Gyula (Fidesz)
 Dr. Horváth Zsolt (Fidesz)
 Örvendi László (Fidesz)
 Sági István (Fidesz)
 Simonka György (Fidesz)
 Varga Gábor (Fidesz)
 Tóth Csaba (MSZP)
 Balla Gergő (Jobbik)
 Korondi Miklós (Jobbik)
 Szilágyi György (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

László Tamás (Fidesz) Örvendi Lászlónak (Fidesz)
 Mágori Józsefné (Fidesz) Boldog Istvánnak (Fidesz)
 Simonka György (Fidesz) megérkezéséig Varga Gábornak (Fidesz)
 Spaller Endre (KDNP) Zsigó Róbertnek (Fidesz)
 Tóth Csaba (MSZP) megérkezéséig Simon Gábornak (MSZP)
 Tóbiás József (MSZP) Tóth Csabának (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászóló meghívottak

Kissné dr. Horváth Ildikó főosztályvezető, Emberi Erőforrások Minisztériuma
 Dr. Martos Éva főigazgató főorvos, Országos Élelmezéstudományi Intézet
 Schmidt Richárd közegészségügyi felügyelő, Országos Élelmezéstudományi Intézet
 Dr. Borza Beáta főosztályvezető, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
 Porcsalmyné Henter Izabella dietetikus-tagozati elnök, Országos Gyermekégszségügyi Intézet
 Kubányi Jolán elnök, Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége
 Román Péter alelnök, Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége
 Zoltai Anna osztályvezető, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
 Schreiber István elnök, Magyar Szerencsejáték Szövetség
 Dr. Vargha Máté főosztályvezető-helyettes, Nemzetgazdasági Minisztérium

Dr. Szalay Péter (Fidesz) országgyűlési képviselő, előterjesztő

Meghívottak

Dr. Bíró Krisztina osztályvezető, Emberi Erőforrások Minisztériuma
Zentai Andrea osztályvezető, Országos Élelmezéstudományi Intézet
Dr. Bene Beáta jogi főreferens, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
Dr. Böröcz Lajos főtitkár, Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége
Dr. Baranovszky György ügyvezető elnök, Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége
Dr. Herman Nóra jogi ügyintéző, Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság
Dr. Benke Zsófia szakértő, Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége
Dr. Basa Andrea vizsgáló, Gazdasági Versenyhivatal
Dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár, Vidékfejlesztési Minisztérium
Dr. Deák Ferenc főosztályvezető-helyettes, Vidékfejlesztési Minisztérium
Csapó Noémi, Magyar Telekom
Orosz Viktor, UPC
Dárdai Mária, UPC
Nagy Livia közigazgatási tanácsadó, Nemzetgazdasági Minisztérium
Székács Péter helyettes államtitkár, Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Szabó Ferenc titkárságvezető, Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Csomorné dr. Orbán Krisztina főosztályvezető, Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Dr. Jakab Tünde jogi referens, Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Sziliné dr. Bán Gyöngyvér állampolgárként

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 7 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SIMON GÁBOR (MSZP), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok! Köszöntöm a Fogyasztóvédelmi bizottság mai ülésén megjelent bizottsági tagokat, köszöntöm a napirendi ponthoz érkezett előadóinkat és az érdeklődőket. Elnézést kérek a kis technikai csúszásért, de úgy látom, mostanra a bizottság határozatképessége megteremtődött, immáron az ellenzéki oldal mellett a kormánypárti oldal is képviselteti magát, így nincs akadálya annak, hogy a mai bizottsági ülést érdemben megtartsuk.

Első döntésünk a napirend elfogadására vonatozik. Kicsit bonyolultnak tűnik a mai bizottsági ülésünk, mivel időkeretes tárgyalást is terveztünk. Ennek jegyében első napirendi pontként tervezetten körülbelül 10 óráig megpróbáljuk megtárgyalni az egyes törvények távszerencsejáték-szervezéssel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslatot, T/10858. szám, és az általános vitára való alkalmasságról döntünk. 10 órától a gyermekétkeztetés helyzetének és jogi szabályozásának fogyasztóvédelmi szempontból történő ismételt áttekintését fogjuk elvégezni konzultáció keretében, számos meghívott előadóval, a végén pedig tervezetten egy állásfoglalással. Ez lesz a második napirendi pontunk. Ezt követően a dohányzással összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat, T/10881. szám, Lázár János és Papcsák Ferenc képviselők önálló indítványa következik, itt az általános vitára való alkalmasságról kell döntenünk. A negyedik napirendi pont a földgáz ellátásáról szóló 2008. évi XI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat, T/10896. szám, Németh Szilárd István képviselő úr önálló indítványa, az általános vitára való alkalmasságról döntünk, az ötödik napirendi pont pedig az Egyebek.

Amennyiben a bizottság tagjai egyetértenek a napirendünkben foglaltakkal és az ahhoz kapcsolódó menetrenddel, kérem, szavazatukkal erősítsék meg! *(Szavazás. – Mindenki jelez.)* Köszönöm. A bizottság egyhangúlag elfogadta a napirendet, nincs akadálya annak, hogy hozzákezdjünk, az első napirendi pontban foglalt feladatokat elvégezzük, és hozzákezdjünk az első napirendi pont tárgyalásához.

Egyes törvények távszerencsejáték-szervezéssel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10858. szám)

Köszöntöm az egyes törvények távszerencsejáték-szervezéssel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról szóló vitában a kormány képviselőjét, a forgatókönyvem szerint Vargha Máté főosztályvezető-helyettest a Nemzetgazdasági Minisztérium részéről és kollégáit. Természetesen először önöknek adom meg a szót a javaslatához kapcsolódó felvezető gondolataik elmondásához, azt követően kinyitjuk a vitát, amit a bizottság érdemben lefolytat, majd a reagálásokat követően a végén döntünk az általános vitára való alkalmasságról. Átadom a szót önöknek. Kérem, röviden összefoglalva a bizottsághoz kötődően a leglényegesebbeket mondják el. Főosztályvezető-helyettes úr, parancsoljon!

Dr. Vargha Máté főosztályvezető-helyettes (Nemzetgazdasági Minisztérium) tájékoztatója

DR. VARGHA MÁTÉ főosztályvezető-helyettes (Nemzetgazdasági Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Előterjesztésünk célja a távszerencsejátékkal összefüggő

egyes törvények módosítása. Maga a távszerencsejáték hírközlő eszköz vagy rendszer útján nyújtott sportfogadás, kártya- vagy kaszinójáték. A hírközlőeszközű rendszer csak annyit jelent, hogy bármilyen eszközű rendszeren nyújthat be jogosultságot, keletkeztethet nyilatkozatot, amelyet saját maga teheti meg a játékos.

Maga a távszerencsejáték nem liberalizált formában kerül megvalósításra, ami azt jelenti, hogy az állami szerencsejáték-szervező vagy a tulajdonában álló gazdasági társaság, illetve a többségi állami tulajdonban álló gazdálkodó szervezet folytathatja, vagy pedig koncessziós szerződés útján időlegesen átadhatja a játékszervezési jogot az állam. A koncessziós díjat mindig a központi költségvetésről szóló törvény fogja tartalmazni, ez minimum 100 millió forint, vagy megállapodás-függő, ezért minden évben változik. A szervezéshez az állami adóhatóság engedélye kell, ezt maximum 5 évre adhatja meg. Maga a játékos része a tiszta játékbevételek 20 százaléka lesz, amit kéthetente kell bevallani és befizetni az állami adóhatóság felé. Emellett a játékszervezőnek felügyeleti díjat kell fizetnie, ez negyedéves gyakorisággal a tiszta játékbevételek 2,5 százaléka, minimum 100 ezer, maximum 50 millió forint.

Ami fogyasztóvédelmi szempontból érdekes lehet, az mindenképpen az előterjesztésnek azok az előremutató rendelkezései, amelyek a felelős játékszervezés és a fogyasztóvédelem irányába mutatnak. Ilyen például az, hogy a szervezőnek magyar nyelvű honlapot kell üzemeltetnie, amelyen többek között a játékokra vonatkozó minden információt, a panaszkezelés módját, a felügyeleti szerv elérhetőségét is közzé kell tennie, valamint mindenképpen fel kell hívnia a szerencsejáték veszélyeire a játékos figyelmét, és legalább egy olyan szervezetet be kell mutatnia, amelyet meg lehet keresni, ha esetleg probléma adódna, emellett az állami adóhatóság is közzéteszi az engedéllyel rendelkező szerencsejáték-szervezőket, hogy kik rendelkeznek engedéllyel, milyen elérhetőségük van, illetve panasz esetén milyen módon lehet a Szerencsejáték Felügyelethez fordulni. Ami még nagyon fontos: a játékokban csak a 18. életévét betöltött személy, csak természetes személy vehet részt. Azok a részletszabályok majd a rendeletben kerülnek kidolgozásra, amelyek arra vonatkoznak, hogy a játékos önkéntesen, ha felmerül a szerencsejáték-szenvedély, akkor kizárhatja magát a további játék alól.

Ami még fontos: a pénzmosásról szóló törvénynek megfelelő ügyfél-átvilágítási kötelezettsége van minden szervezőnek, amellyel, hogy ez szolgálja azt, hogy minden játékosnak csak egyetlenegy játékos egyenlege lehet. Még fókuszba került az internetes blokkolás lehetősége. Ez arról szól, hogy az illegális játékszervezést végrehajtó honlapot blokkolhatja a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság útján az állami adóhatóság. Emellett még más törvényeket is módosít az előterjesztés. Talán a legfontosabb az, hogy a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint a távszerencsejátékból származó bevétel adómentes.

Röviden ennyit szerettem volna elmondani az előterjesztéssel kapcsolatban.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megnyitom a vitát. (*Schreiber István jelzésére:*) Arról majd döntenünk kell, mert nem előadóként a bizottsági ülésen való részvétel lehetősége adott, de a hozzászólásról a bizottságnak kell döntenie. Azt fogom javasolni, hogy a bizottsági vitában önt is hallgassuk meg. Ilyenkor 3 perces időkeretet adunk, 3 percben adunk lehetőséget arra, hogy az elhangzottakhoz a saját véleményét is hozzáfűzze.

(*Jelzésre:*) Tóth képviselő úr, Szilágyi képviselő úr jelentkezett, egyelőre így haladunk, ellenzéki, kormánypárti felváltva. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

Kérdések, vélemények

TÓTH CSABA (MSZP): Köszönöm szépen. Egy pár mondatban kanyarodjunk vissza az elmúlt évhez. Tavaly szüntették be a szerencsejáték-piacot Magyarországon, tavaly

novemberben, akkor azzal, hogy megszűnt az I-es, II-es kategóriás játéktérmekek lehetősége az országban. Közvetlenül a játékadó-bevételekből 38 milliárd forint esett ki, a járulékos egyéb adóbevételek-kiesés, a megszűnő cégek, a munkahelyek megszűnése szintén 20-30 milliárdot jelenthetett. Akkor azt mondták, semmi gond nincs, mert majd az online szerencsejáték megadóztatásából pótolni fogják, mivel a költségvetésbe ebből plusz 10 milliárd forint bevétel lett betervezve. A szerencsejáték-piac megszűntetésekor arra hivatkoztak, hogy egyrészt nemzetbiztonsági érdekek szerepeltek ott, másrészt az, hogy túlzottan nagy a szenvedélybeteg kialakulásának száma.

Joggal merül fel a kérdés, hogyha egy olyan szerencsejáték-piac megszűntetésénél, amely azért rendkívül ellenőrzött módon történt, tehát, ha valaki az I-es, II-es kategóriás játéktérmekekbe személyesen bement, annyi pénzt tudott elkölteni, amennyi a zsebében volt, és azt megfelelő kontroll mellett tudta, akkor miért gondolják azt, hogy az online szerencsejáték-piacnál nem alakul ki jobban a függőség, amikor valaki otthon játszik a számítógépe előtt, vagy éjszaka a gyerek az apja hitelkártyáját lenyúlva esetleg beregisztrál, és nyomja addig, ameddig azon pénz van? Megítélésem szerint ez sokkal veszélyesebb, mint az a formája, amit megszüntettek. Miért gondolják azt, hogy ez jobb lesz, és egyáltalán ellenőrzött módon történik majd?

Ez fel is vet néhány problémát. Az előbb említette, a pénzmosás elleni törvény szerint itt majd ügyfél-azonosítást kell elvégezni. Hogyan gondolják az ügyfél-azonosítást? Ha valaki a pénzmosás elleni törvény szabályait betartja, az a minimum, hogy személyesen kell regisztrálni, nem online. Hogyan fogják tudni személyesen regisztrálni esetleg a több százezer játékos, akik majd jelentkeznek a szervezőknél? Hol fog ez működni? Ön említette, hogy nem liberalizált a piac. Az állami cégek lehetősége értelemszerűen megvan, a többiek koncesszió alapján tudják majd ezt működtetni, míg egy állami cég, mondjuk a Szerencsejáték Zrt. esetében a lottózókban lehet regisztrálni. Ezek szerint majd létrejönnek a szerencsejáték-szervezői ügyfélszolgálati irodák is, ahol a játékosok regisztrálni tudnak?

Említette, hogy amennyiben illegális online szerencsejátékot tapasztalnak, akkor blokkolni fogják ezeket a rendszereket. Ez elég naiv elképzelés, hogy a mai világban blokkolni lehet internetes rendszereket. A szolgáltatók pár perc alatt delegálnak egy másik országbeli IP-címet, és nyomják tovább. Ezeknek a többnyire offshore-cégeknek, amelyek működtetik az illegális online szerencsejátékokat, ez nem okoz gondot, ráadásul ezek a szerverek többnyire egy Karib-szigeti hajón úsznak, megfoghatatlanok. Nem tudom, hogyan gondolják, hogy ezt majd itthonról blokkolják.

Látszik, hogy komoly bírságot vetettek ki a szolgáltatóknak, 100 ezer forintot. Nem tudom, aki ezt kitalálta, végiggondolta-e. Ezek az online szerencsejáték-szervezők évente több százmillió forintot költenek reklámra, hirdetésre. Mennyire lesz elrettentő a 100 ezer forintos bírság, ha valaki nem kapcsolja le, tovább üzemelteti a saját rendszerét? Említette a végrehajtási rendeletet, hogy majd abban fogják ezt szabályozni. A kérdés az, hogy mikor lesz ebből valami, mert ha a törvény után előkerül a végrehajtási rendelet, mire ebben egyáltalán valami történik, elmegy az év, és ebben az évben nemhogy nem lesz 10 milliárd forint játékadó, hanem nem lesz semmi belőle.

Még egy érdekes kérdés felmerült. Azzal, hogy legalizálni akarják az online szerencsejáték-piacot ilyen formában, nem történhet-e meg esetleg az, hogy létrejön egy nem hagyományos értelemben vett internet-kávézó, ahová egy-két, tíz vagy száz gépet betesznek, ugyanott fognak tudni játszani, csak online szerencsejáték lesz, így tud működni a történet? Nehogy az legyen, hogy bújtatott módon most kerül vissza a szerencsejáték engedélyezése Magyarországra ilyen formában. Könnyen előfordulhat, hogy ilyen módon az ügyes vállalkozók megtalálják azt a piaci rést, és holnaptól kezdve újra így üzemelnek Magyarországon a játéktérmekek.

Egyelőre ennyi, köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Kormánypárti oldalról Boldog István képviselő úr következik, utána Szilágyi György képviselő úr kap szót. Parancsoljon, képviselő úr!

BOLDOG ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelettel köszöntök mindenkit. Először is nagyon örülök, hogy hozzáláttunk szabályozni egy olyan piacot, amely ma működik, mégpedig nagyon-nagyon élesen működik, komoly reklámokkal. Csak elég egy sportközvetítést megnézni, 8-10 ilyen weboldalt nyomnak ki kapásból. Igaza van Tóth képviselő úrnak, én is keveslem a 100 ezer forintot, minimum 3 millió forintnál kezdeném, és még az is kevés, a 100 millió is kevés lenne, mert nagyon sokat keresnek rajta.

Tóth képviselő urat szeretném megnyugtatni, és felhívni a figyelmet arra, hogy nem ezután alakul majd ki az internet kávézóknak a szerencsejáték, hanem ez már így megy. Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy oda kell figyelniük valamilyen úton, módon arra, hogy bizony egy csomó I. és II. kategóriás játéktérbe, amelyek a kocsmákban voltak kialakítva, ma számítógépeket raktak be, és számítógépeken folytatják a szerencsejátékokat. Remélem, erre a hatóság oda fog figyelni, és valami olyat kitalálunk, amivel ezt meg tudjuk tiltani, mert nem szerencsés a helyzet.

Egyébként azt kell mondanom, hogy az én körzetemben a szerencsejátékok betiltása után egyetlenegy olyan vendéglátóegység sem zárt be, amelyről azt mondták, hogy emiatt be fog zárni. Egyről sem tudok a körzetemben, hogy azért bezárt volna, mert nem lehet szerencsejátékot folytatni. Mindegyik működik, mindegyiknek megvan a forgalma, sőt olyanról is tudok, aki elmondta, az a helyzet, mivel nagyon kevéssel részesült annak a bevételéből, most még jobban is jár, mert az emberek ott költik el a pénzük egy részét, amit addig a gépekbe dobáltak. Bízom benne, ennek is ilyen hatása lesz, talán leszoktatunk néhány embert erről, és természetesen valamilyen adóbevétele is keletkezik az államnak, nem úgy, mint most, hogy az emberek beleszórják a pénzüket a gépbe, ráadásul szabályozatlanul, ki tudja, a végén megkapják-e, ha nyertek. Úgyhogy én örülök annak, hogy szabályozzuk ezt a piacot.

Arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy szigorú büntetésre, elrettentő típusú büntetésre van szükség, és nagyon oda kell figyelni arra, hogy tényleg ne tereljük át a kávéházakba a szerencsejátékot.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szilágyi képviselő úré a szó. További hozzászóló van-e? *(Nincs jelzés.)* Én magam is feltennék néhány kérdést, utána Schreiber úré a szó. Képviselő úr, parancsoljon!

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Reagálnék: Boldog úr elmondta, nem tud egyet sem, de a Kálvin téri aluljáróban lévő vendéglátóipari egység, amely 15 éve működött, pont emiatt megszűnt. Azért érdekes ez a törvény, mert valahol mi is támogatnánk azt, hogy az online szerencsejátékokat, amelyek illegálisan működtek hazánkban, ezeket a szerencsejáték-fajtákat valamilyen szinten szabályozzuk, csak azt nem tartjuk jónak, amikor egyes törvények teljesen más indokolással jönnek ki, mint ami a törvény célja. Lehet megint azt mondani, hogy itt sokan vannak, akik szerencsejáték-szenvedélyben szenvednek, mint ahogyan önök ezt mondták a szerencsejáték-törvénytől is, éppen ezért jó lenne, ha az egyébként is szegény családok nem erre költenék a pénzüket, ezért meg kell szüntetni azokat a játékgépeket, amelyekbe eddig beleszórta. Az általános vitánál és a részletes vitánál mi akkor is elmondtuk, hogy ez egy álságos helyzet, hiszen ha valaki játszani szeretne Magyarországon, akkor az játszhat. Itt volt például az online piac, amelyen szintén játszhatott, de vannak más lehetőségek is, így a kormánytól már tapasztalhattuk, hogy

egyes törvényeket bizonyos cégekre vagy bizonyos területekre írják ki, tehát azóta már írtak egy olyan törvényt, illetve hoztak egy olyan törvényt, ami kimondottan egy kaszinó megépítésére szolgál.

Érdekesség, hogy 2012. január 1-je óta törvényben határozták meg, hogy ezek az online szerencsejátékot üzemeltető társaságok törvény felett állóan, törvényen kívül és törvénytelenül működnek az országban. Ha jól tudom, több mint egy év telt el azóta. Ez alatt az egy év alatt a magyar kormány vagy éppen az illetékes minisztérium semmit nem tett annak érdekében, hogy ezt megszüntse. Erre csak egyetlen példát hadd mondjak önöknek, azt a példát, hogy amikor tiltott volt Magyarországon az online szerencsejáték, akkor 2012-ben 615 millió forintot költöttek a távszerencsejáték hirdetésére a televízióban. Milyen televíziókban költöttek erre 615 millió forintot? Például a közszolgálati televíziókban! Ez egyszerűen nonszensz! Tehát egy állami tulajdonú közszolgálati televízióban hirdetni egy illegális tevékenységet, és ez ellen önök semmit nem tettek körülbelül egy éven keresztül! Hozhatunk mi bármilyen törvényt, hogyha ez után a törvény után semmi nem fog történni, mert sokkal egyszerűbb lenne megtiltani, hogy hirdessenek ezek a cégek, mint azt, hogy például hogyan fogják blokkolni önök azt, hogy ezeket az oldalakat, amelyek majd nem lesznek állami tulajdonúak, vagy nem fizetnek koncessziós díjat, hogyan fognak ezeken az oldalakon játszani. Itt az is elhangzott, hogy 18 év alattiak nem játszhatnak. Ez is egy érdekes kérdés, hogy hogyan fogják tudni adott esetben megakadályozni, hogy 18 év alatti gyerekek ne játszanak. Ebben a szegmensben igazából ez megint nem egy állami feladat lenne, hiszen ellenőrizhetetlen. Most kimondhatjuk azt, hogy a 18 év alattiak persze ne is játszanak, csak hogyan fogjuk ezt betartatni? Ez inkább a család dolga lenne.

A másik kérdés: vajon nem jutunk-e el oda, mint ahová Belgiumban és Horvátországban eljutottak, hogy csak azok folytathatnak online szerencsejáték-szervezést, akiknek élő kaszinójuk is van az országban? Ezt azért kérdezem meg, mert – ezt már mondtam – volt egy olyan törvény, ami az élő kaszinókra történt, az élő kaszinókra hozták ki, tehát elképzelhető, hogy bármikor megváltoztathatják ezt a törvényt, ugyanis önök mondhatják azt, hogy ezt a törvényt önök így akarják meghozni, csak az elmúlt időszakban pont a szerencsejátékhoz kapcsolódóan is volt már példa arra, hogy egy hét alatt változott meg a vélemény. Mi történt? Arról volt szó a szerencsejáték-törvényről, hogy ott is legalizálni szeretnék, jobban átlátni az egész piacot, hogy beleláthassanak a dolgukba, ezért egy szerver alapú játékgéprendszerre képzeltek el. Ez volt az álláspontjuk közel fél éven keresztül. Azok a magyar vállalkozások, amelyeket egyébként önök ezzel a törvénnyel tönkretettek, és ezt a piacot magyar vállalkozások uralták, nagyon kevés piacot uralnak magyar vállalkozások ebben az országban, de ezt a piacot magyar vállalkozások uralták, amelyek adóztak, itt éltek, és itt fektették be a pénzüket, ezt önök egy tollvonással áthúzták és tönkretették, még hozzá azért – erre azóta sem kaptunk választ –, hogy vajon mi volt az a nemzetbiztonsági kockázat, ami miatt hirtelen, egy hét alatt, gyorsított iramban meg kellett hozni. Egyes források azt mondják, az volt a nemzetbiztonsági kockázat, hogy két magas rangú fideszes politikus nem tudott megegyezni abban, hogy melyik céget támogassa abból kifolyólag, hogy megkapja ezt a lehetőséget. Mi történik, ha esetleg most valamelyik cég koncessziós díján mondjuk összevesznek? Akkor lehet, hogy itt is gyors változtatások lesznek?

Tehát a problémám az, hogy olyan törvényeket kellene hozni, amely törvényeket be lehet tartatni, és ha hozunk egy törvényt, akkor viszont azt tartassuk be. A problémám az, hogyha jelen pillanatban az ember elolvassa ezt a törvényjavaslatot, nagyon sok pontját véleményem szerint fizikailag képtelenség lesz betartatni, és semmi másról nem szól ez a törvény – viszont akkor ezt kellene mondani –, mint arról, hogy valamilyen szinten az államnak bevétele legyen az online szerencsejáték-piacból. Tehát ez csak arról szól, hogy koncessziós díjat fizessenek, csak arról szól, hogy adót fizessenek, egyébként ez is egy megfelelő szempont egy ilyen nehéz helyzetben lévő gazdasági környezetben, ez egy nagyon

fontos szempont, csak akkor azt kell kimondani, nem arról kell beszélni, hogy védjük azokat, akik szerencsejáték-szenvedélybetegségben szenvednek, nem arról kell beszélni, hogy a 18 éven aluliak majd nem játszhatnak, és nem más hasonló dogmákat kell mondani, hanem ki kell mondani, hogy egyetlenegy dologról szól ez az egész dolog, arról, hogy bevételt szerezzünk, valamilyen szinten ezeket a cégeket megadóztassuk, valamilyen szinten ezek a cégek fizessenek Magyarországon is bizonyos koncessziós díjat, vagy pedig adózzanak.

Tehát a Jobbik Magyarországért Mozgalom nem tudja támogatni az általános vitára jelölést, tartózkodni fogunk a szavazásnál. Arra kérem mind a minisztériumot, mind a kormányt, hogy fontolják meg, gondolják át esetleg, és ezt a törvényjavaslatot később nyújtsák be olyan formában, amely formában esetlegesen használható is lenne ez a törvényjavaslat, mert véleményem szerint a jelenlegi formájában nem használható, nem kivitelezhető, és sajnos azt kell mondanom, ismételten bizonyos hátsó szándékokat vélünk felfedezni.

Egyetlenegy mondat, azért, nehogy véletlenül az legyen, nem mondunk elég példát arra, hogy milyen módon változtathatják meg a törvényt, elég, ha csak a dohánykoncesszió kiosztására gondolunk, ami elég nagy port vert fel az elmúlt időszakban Magyarországon. Elég, ha csak arra gondolunk, hogy a törvény életbe lépése után most mi lesz megint a parlament előtt, ma is tárgyalunk arról, hogy már változtatnak rajta, és amikor megkapták azok a potentátok, azok az emberek, akiknek a kezére játszották át ezt a piacot, akkor rögtön megemelik az árrest is a két és félszeresére, és eddig nem volt probléma, hogy mások esetleg mennyit keresnek.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Még három hozzászólót láttam: először Zsigó alelnök úr, azt követően jómagam, majd Schreiber úr, végül pedig lehetőséget adok a reagálásra, és dönteni fogunk. Alelnök úr, öné a szó, parancsoljon!

ZSIGÓ RÓBERT (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Rövid leszek, részben a jegyzőkönyv kedvéért kértem szót, részben pedig két rövid mondatot szeretnék mondani.

Az egyik, ami miatt a jegyzőkönyv kedvéért szót kértem, mivel bizottsági ülésen vagyunk, és ez Szilágyi György képviselő úr hozzászólása. Szeretném kérni, vagy nem kérni, de mégis pontosítani: a nemzetbiztonsági kockázathoz kapcsolódóan ön azt mondta, úgy hallotta, hogy két potentát fideszes politikus nem tudott megegyezni. Képviselő úr, ettől talán kicsit komolyabban kellene venni, de maradjunk annyiban a jegyzőkönyv kedvéért, hogy én meg úgy hallottam, hogy két MSZP-s potentát politikus nem tudott megegyezni, sőt valakitől úgy is hallottam, hogy két jobbikos potentát képviselő nem tudott megegyezni. Tehát azt gondolom, ha a nemzetbiztonsági kockázatról valamit mondani akar, akkor vagy mondja el, amit tud, és vállalja érte a felelősséget, vagy ilyen félmondatokat, amelyeknek semmi alapjuk nincsen, a bizottsági ülésen sem mondjon. Ezt szeretném kérni öntől, ha lehetséges.

Egyébként a mi véleményünk változatlanul az, hogy igen, fontos, hogy a 18 év alatti fiatalok minél kevesebb lehetőséget kapjanak arra, hogy játékgépen játszanak. Fontos, hogy a nehéz helyzetben lévő családok kasszájából a pénzeknek minél kevésbé legyen lehetőségük a játékgépekbe vándorolni, és minden olyan megoldást, amely ehhez hozzásegíthet bennünket – nyilván ön is tudja, eléggé bonyolult piacról van szó –, nem tud sem ön, sem én egyetlen olyan megoldást, ami egyik napról a másikra meg tudja oldani ezt a helyzetet, de minden olyan megoldást, ami ehhez a megoldáshoz közelebb vihet, támogatni fogjuk, így ennek a törvényjavaslatnak az általános vitára való alkalmasságát is támogatni fogjuk.

Köszönöm szépen

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ahogyan jeleztem, az elnök is pár kérdést tenne fel a témával kapcsolatban.

(Az elnöklést Zsigó Róbert alelnök veszi át.)

ELNÖK: Parancsoljon, elnök úr, öné a szó.

SIMON GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen. Három-négy kérdésem lenne az alelnök úr reagálására. Ez a képzeletbeli feltevés akkor valósulhat meg, ha esetleg két potentát fideszes politikus gazdagítja az MSZP frakcióját, de nem láttam, hogy erre lehetőség lett volna az elmúlt időszakban, és ilyen kormányzati időszakban pedig, azt gondolom, hogyha ezt kívülről bárki befolyásolni tudja, az enyhén illuzórikus feltevésnek tűnik. Négy kérdést szeretnék feltenni, szigorúan arra koncentrálva, amit önök itt előterjesztettek, megjegyzésként annyit megelőlegezve, hogy azért azt a hibát nem kellene elkövetni, hogy egy probléma látszólagos megoldásával három másikat keletkeztetnek. Most úgy látom, hogy sikeresen ebbe a helyzetbe kerültünk.

Mit gondol az előterjesztő, kik lesznek a kedvezményezettjei, a nyertesei ennek az előterjesztésnek? A második kérdésem. Ebben a mai világban, ahol az internet felhasználásával, az internet, a mobil-internet, a mobil-technológia felhasználásával lehet majd ehhez a szolgáltatáshoz, ehhez a lehetőséghez hozzáférni, hogyan fogják a felhasználóit, annak a használóit ellenőrizni? Hiszen, ha valaki nyit egy felhasználói profilt, akkor nyilvánvalóan mögé bárki más is beülhet, vagy ha nem így van, akkor hogyan fogják önök ezt ellenőrizni? Web-kamerák felszerelésével? Bármilyen más eszközrendszerrel? Hogyan történik majd ez? Hogyan fogják az illegális oldalak tiltását megoldani? Ma azt látjuk ezen a piacon – ezt némi informatikai ismerettel rendelkező emberként is mondom –, hogy egy legálisra száz illegális jut. Hogyan tudják majd ezt a rendszert ilyen módon ellenőrizni?

Sorolhatnám még a kérdéseket. Én technikainak tűnő, ám nem technikai tartalmú kérdéseket vetettem fel, igazán igényelném azt, ha megpróbálnának erre válaszolni. Rövid hozzászólást ígértem, köszönöm szépen.

ELNÖK: Visszaadom az ülés vezetését az elnök úrnak. Parancsoljon!

(Az elnöklést Simon Gábor elnök veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm. Még egy lehetőséget teremtettünk. Mielőtt önök reagálhatnának, Schreiber István úrnak, a Magyar Szerencsejáték Szövetség elnökének 3 percben megadom a szólás lehetőségét, írásban is jelezte, hogy szólni kíván. Öné a szó 3 percben. Parancsoljon!

SCHREIBER ISTVÁN elnök (Magyar Szerencsejáték Szövetség): Nagyon köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! A 3 perchez igazodva igyekszem gyorsan beszélni.

Valójában két illegális online oldalról beszélhetünk. Az egyik az a fajta online illegális szerencsejáték, ahol egy weblapon elérhető a ki- és befizetés, valamint a játéktartalom. A másik fajta az, ahol nincs ki- és befizetés, csak maga a játéktartalom érhető el. Ezt a két fajtát különböztetjük meg. Nagyon fontos látnunk, és itt már önök is elmondták, hogy azért Magyarországon 2,1 millió háztartásban van számítógép, mellette 2,4 millió mobilszkőzzel rendelkeznek a magyar állampolgárok. Ez ahhoz képest, hogy 22 ezer játékhely volt a pénznyerő automaták időszakában, jelentősen megnöveli a hozzáférhetőséget ezen a területen.

A játékos kora, ahogyan az elnök úr elmondta, a mai eszközökkel ellenőrizhetetlen, tehát az, hogy ki ül a számítógép mögött, ma megoldhatatlan probléma. Nagyon szigorúan vagy nagyon fajsúlyosan felmerül az, hogy jelentősen nagyobb a csábítás az otthon

magányában való játékra, mint egy közösségi helyen. Azt gondolom, itt ez jelentős csábítás lesz a korábbi publikus játékokhoz képest.

Van még egy szempont, mégpedig az, hogy a korábbi kaszinójátékoknál vagy a nyerő automaták idejében valós pénzmozgás volt, míg itt, az online szerencsejátékok esetében ez a pénzmozgás csak virtuális. Ez sokkal nehezebben realizálható, érzékelhető a játékosok számára, sokkal könnyebben adnak ki pénzt, és azt gondolom, ebben ez a jelentős veszély. És akkor itt értünk el a valódi pénzmosáshoz, itt szó van a pénzmosás kérdéséről. Mi a valódi pénzmosás? Ebben az ügyben az lesz a valódi pénzmosás, hogy 13 éve dolgoznak itt ezek a cégek, amelyeknek most esélyük van koncessziót nyerni. Nem akarok neveket mondani, de mindenki ismeri, 13 éve dolgoznak Magyarországon, minden évben jelentős profitot realizáltak Magyarországon a saját elmondásuk és statisztikájuk szerint. Most, hogyha koncessziót kapnak ezek a cégek vagy a leányvállalataik, az illegálisan szerzett pénzüket átfordítják majd a legális vállalkozásba. Ez a pénzmosás súlyos esete véleményem szerint.

Egy gondolat még a hazai vállalkozások helyzetéről. Sem az informatikai, sem a szerencsejáték szektor nincs abban a helyzetben, hogy felvegye a versenyt egy multi céggel. Ezt a problémát a franciák úgy oldották meg, hogy nem kapott engedélyt az, aki a korábbi időszakban az országban illegálisan működött, a spanyolok pedig úgy oldották meg ezt a türelmi időt, hogy adóbevallást kértek az illegálisan működő cégektől az illegálisan működő időszakra, és ezt az adót befizették, mielőtt a kérelemre sor került. Azt gondolom, ez is talán megfontolásra alkalmas dolog lehet.

Még egy gondolat a zöld számról. Úgy gondolom, ha itt döntően külföldi cégek fognak dolgozni, akkor fontos lenne, hogy a hazai szervezetek kapják meg a bevételből a szenvedélybetegek gyógyítására szükséges pénzt, bár itt megjegyezném, hogy a szerencsejáték-betegek száma minden statisztika szerint ... százalék körül van, (*Nem érthető számadat!*) míg az alkoholizmussal kapcsolatos szenvedélybetegségek száma 33 százalék, hogy lássuk ennek a súlyát pontosan.

Összefoglalva még egy mondat. Úgy gondolom, és nagyon sokan úgy gondoljuk, van lehetősége Magyarországnak és minden tagállamnak itthon tartani a szerencsejáték-bevételt, mert a szerencsejáték nem tartozik az áruk és egyes szolgáltatások szabad áramlásának kötelezettsége alá, lehetőség lenne ezt itthon tartani. Azt gondolom, az országnak, a vállalkozásoknak, mindenkinek jobb lenne egy olyan szabályozás, amely itthon tartaná a szerencsejáték-bevételeket.

Tisztelettel köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a reagálás lehetőségére a szót dr. Vargha Máté főosztályvezető-helyettes úrnak, majd azt követően döntünk az általános vitára való alkalmasságról. Parancsoljon, öné a lehetőség.

Reflexió

DR. VARGHA MÁTÉ főosztályvezető-helyettes (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. Elég sok kérdés hangzott el. Mindenképpen azzal kezdeném, hogy a törvény célja az, hogy szabályozott és komplett kereteket adjon a távszerencsejátéknak, így a játékszenvedéllyel kapcsolatos rendelkezései is azt szolgálják, hogy minél tisztább, átláthatóbb, biztonságosabb helyzetet teremtsen mind a játékosoknak, mind a játékot szervezőknek, mind pedig a felügyeletet ellátó hatóságoknak.

Az ügyfél-azonosítással kapcsolatban elhangzott kérdés. Itt ilyenkor nem szükséges a személyes megjelenés, a regisztráció szükséges, ezt követően pedig lehetőség van szűrőpróbaszerűen akár más adatokat bekérni. Ez a nemzetközi gyakorlatnak megfelelő, és emellett még más lehetőségeket is vizsgálunk, amelyek később majd bevezetésre kerülhetnek.

A bírság mértékével kapcsolatban hangzott el kérdés több alkalommal. Itt azt szeretném kiemelni, hogy ez a 100 ezer forintig terjedő bírság több alkalommal is kiszabható, emellett nem szabad elfeledkezni arról sem, hogy nem ez az egyetlen szankció, ami az illegális szerencsejáték-szerződéseknél felmerülhet, hanem akár a büntetőjogi szankciók is megjelennek, tehát ez csak egy eleme egy komplex rendszernek. A vh. rendelet heteken belül el fog készülni tudomásom szerint, dolgozunk rajta, erre nem kell sokat várni, ez nem fogja a bevételeket veszélyeztetni.

Az internet-blokkolással kapcsolatban hangzott el még kérdés. Ez nemzetközileg működő dolog. Azt gondolom, ha Dániában működik, akkor mi is megpróbálkozhatunk vele. 100 százalékos megoldást nyilván nem fogunk tenni, de a mai technikai lehetőségek, azt gondoljuk, nagy fokú biztonságot tudnak nyújtani.

Több kérdés hangzott el a 18 éven aluliak játékaival kapcsolatban. Azt kell tudni, hogyha bármilyen kétség merül fel a játékos korával kapcsolatban, akkor el kell utasítani a regisztrációját. Plusz információkat is lehet bekérni, amennyiben kétség merül fel a játékos életkorával kapcsolatban a játék során, de azt kell tudni, amennyiben egy játékot szervező beenged ilyen személyeket, akkor azzal tulajdonképpen az engedélyét veszélyezteti, tehát nem felel meg azoknak a feltételeknek, amelyeket vele szemben támasztanak, tehát bírságra és egyéb szankciókra is számíthat.

Most ismételten meg szeretném erősíteni, hogy célunk ennek a területnek a komplex szabályozása. A törvény megváltoztatásával, a törvény céljával kapcsolatban csak azt tudjuk mondani, hogy tiszta helyzetet szeretnénk teremteni a piacon, és álláspontunk szerint ez a törvényjavaslat megfelel ennek a célnak.

Arra vonatkozó kérdés is volt, hogy ki a kedvezményezettje ennek a törvénynek. Álláspontunk szerint mindenki, aki a piac legalizálásában érdekelt, tehát a játékot szervezők, a játékosok és azt gondoljuk – elnézést, csak ismételni tudom magamat –, a cél az, hogy egy tiszta, kiszámítható helyzetet teremtsünk a szabályozással.

A felhasználói profilok használatával kapcsolatban merült fel kérdés. Tekintettel arra, hogy azért a fizetések nagy része banki adatokkal kapcsolatos, azt véljük, mindenkiben van annyi önvédelmi mechanizmus, hogy a saját banki adatait nem adja meg másnak. Mivel ezeken játékos egyenlegeket vezetnek a profilok alatt a játékot szervezők, ezért tulajdonképpen a saját nyereségét vagy a vagyonát kockáztatja az, aki átengedi másnak a felhasználói profilját.

Az illegális tiltással kapcsolatban – bocsánat, ezt már félig-meddig megválaszoltam – azt gondoljuk, a nemzetközi példák azt mutatják, hogy az internetes blokkolás egy megfelelő eszköz a távszerencsejátékkal kapcsolatos visszaélések kontrollálására. 100 százalékos megoldás nincs, mint ahogyan hirtelen egyetlenegy olyan visszaélést sem tudok, amit bármilyen eszköz 100 százalékosan meg tudna akadályozni, de azt gondoljuk, ez egy kemény és hatásos eszköz mindenféle visszaélés kezelésére. Elhangzott a szakértő úrtól, hogy megnöveli a játékosok számát. Azt gondoljuk, hogy az internetelérések száma és a játékosok száma nem áll egyenes arányban, aki eddig szerencsejátékot kivált, potenciálisan nem több mint 2 millió személlyel növeljük meg a szerencsejátékosok számát, ez nagy leegyszerűsítés lenne.

A 18 évvel kapcsolatban már mondtam, hogy itt igazából a játékot szervező is kockáztatja az engedélyét. Elhangzott, hogy bármennyit költhet a játékos. Ma már rengeteg fogyasztóvédelmi szempontból előrelépést mutató rendelkezést vezetünk be ebben az előterjesztésben is. Azt is szeretném kiemelni, hogy a játékos ugyan szembesülni fog azzal, hogy mennyit költ, de beállíthat némi határt, amit kötelező betartani, és kizárhatja magát a további szerencsejátékokból, ha úgy gondolja, hogy a szenvedélybetegsége elérte azt a pontot, ami után nem kíván játszani.

A bevételek itthon tartásáról azt gondoljuk, hogy a nem liberalizált formában történő szerencsejáték-szervezés a megfelelő eszköz arra, hogy minél magasabb bevételt érjen el az állam. Szerintünk az első lépés mindenképpen a szabályozott keretek megteremtése, és onnan kezdődhet mindenféle további lépés, ami növelheti az állami bevételeket. Ez a szabályozás még nyilván finomodhat, de azt gondoljuk, ez az előterjesztés mindenképpen az első és nagy lépés.

Köszönöm szépen a lehetőséget.

Szavazás

ELNÖK: Köszönöm szépen. Döntsünk az általános vitára való alkalmasságról. Aki az előterjesztést, amelyet az előbbieken megvitatunk, általános vitára alkalmasnak tartja, kérem, most szavazzon! *(Szavazás. – 11 igen szavazat.)* Ki nem tartja alkalmasnak? *(Szavazás. – 3 nem szavazat.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás. – 2 tartózkodó szavazat.)* A döntést meghoztuk.

Bizottsági előadót kell állítanunk. *(Jelzésre:)* Spaller Endre képviseli a többségi álláspontot, a kisebbségit pedig Tóth Csaba képviselő úr, a többi vitát pedig a parlament általános és részletes vitája keretében folytatjuk le.

Köszönöm szépen a főosztályvezető-helyettes úr és kollégája részvételét. A napirendi pontot lezárom.

A gyermekétkeztetés helyzetének és jogi szabályozásának fogyasztóvédelmi szempontból történő áttekintése

Gyorsan felkészülünk a következő napirendi pontra, és elnézést kérek a napirendi ponthoz érkezettektől, hogy negyed óra, húsz perc csúszásban vagyunk, az elején egy kicsit csúszott a bizottsági ülés kezdete, de most már nincs akadálya annak, hogy hozzákezdjünk a napirendi pont tárgyalásához.

Soron következik a második napirendi pont, a gyermekétkeztetés helyzetének és jogi szabályozásának fogyasztóvédelmi szempontból történő ismételt áttekintése. Ehhez a napirendi ponthoz előzetesen nyolc előadó jelezte szólási igényét, amit örömmel vettünk, örömmel fogadtunk. Úgy, ahogyan azt a korábbiakban is megtettük, egymás után kapnak szót 5-5 perces időkeretben, így az Emberi Erőforrások Minisztériuma képviselője, Kissné dr. Horváth Ildikó főosztályvezető, Bíró Krisztina osztályvezető – a forgatókönyvből mondom, ha változás van, önök majd kiigazítanak, és önök majd eldöntik, hogy milyen munkabeosztásban szólnak – kezdenek, utána a Vidékfejlesztési Minisztérium és a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal képviselőjeként dr. Bognár Lajos helyettes államtitkár, dr. Deák Ferenc főosztályvezető és Zoltai Anna osztályvezető asszony van megjelölve, itt is önök döntenek el, hogyan fognak szólni, majd az ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal képviselőjeként Schmidt Richárd közegészségügyi felügyelő, végül az Országos Élelmezéstudományi Intézetől dr. Martos Éva főigazgató főorvos és Zentai Andrea osztályvezető az első négy hozzászóló. A második négy hozzászóló az Országos Gyermekégeszségügyi Intézet képviselőjeként Porcsalmyné Henter Izabella dietetikus, Kubányi Jolán elnök a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségétől, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalától dr. Borza Beáta főosztályvezető, dr. Bene Beáta munkatárs, a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetségétől Román Péter alelnök úr és dr. Böröcz Lajos főtitkár úr. A megszólalások sorában majd így kapnak szót.

Kérem, hogy az első négy hozzászóló foglaljon helyet az asztalnál. Többen jelezték, hogy írásos vetítéssel is készültek. Szeretném jelezni, hogy technikailag készen állunk ennek a kivitelezésére, ugyanakkor azt is mondanom kell, az 5 perctől ebben az esetben sem tudunk

eltérni, hiszen közel 1 órás felvezetés lesz, utána még egy intenzív vitát is szeretnénk a témában, amelyet a végén állásfoglalás-tervezettel zárunk. Ha így önök készen állnak, megkezdhetjük a napirendi pont tárgyalását.

Ha megengedik, felvezetésként néhány szót szeretnék megjegyzésként tenni, pontosan azért, mert nem első alkalommal tűztük napirendre ezt a témát, szinte naptári pontossággal 2012. május 8-án az önök részvételével és hathatós közreműködésével a bizottság már tárgyalta. Már akkor láttuk, hogy ez a fogyasztók, a társadalom, a családok széles körét érintő kérdés, amelyre vissza fogunk tekinteni. Az akkori tárgyalás során és ennek egyfajta összefoglalásaként is a témakör megvitatásakor több megjegyzést tettünk. Egyrészt a bizottság akkor is úgy látta, hogy szükséges a közétkeztetésekre vonatkozó átfogó jogi szabályozás kidolgozása. Ez az állásfoglalásunkban is benne volt. Ugyancsak fontosnak tartottuk az akkori téma lezárásakor, hogy az Országos Tisztifőorvosi Hivatal 2011. augusztus 1-jei, a rendszeres étkezést biztosító előírása a jogi szabályozás részeként egyfajta kötelezően betartandó rendelkezésként kerüljön bele a mindennapok gyakorlatába. Akkor a bizottság javasolta azt is, hogy az ellenőrzést végző hatóságok feladat- és hatásköre olyan módon kerüljön szabályozásra, hogy kiterjedjen az előbb említett előírások betartására is az ellenőrzés, és ugyancsak akkor rögzítettük azt, hogy az iskolai büfék működését is e szabályozási körbe kell bevonni, végül rögzítettük azt is, hogy a bizottság egyértelműen fontosnak tartja a lakosság felvilágosítását, az egészséges gyermekétkeztetés fontosságának a képviselőjét.

Akkor úgy álltunk fel, hogy ezt a témát megvitatva, összefoglalva átadtuk a labdát a jogalkotónak és a szervezeteknek, hogy ezen gondolatok nyomán lépjenek tovább. Az első olyan probléma volt, ami hosszú ideig még megoldatlannak tűnt, pont az GKM, FVM, MSZM együttes rendeletének a későbbi hatályon kívül helyezése. Ez kvázi egy olyan joghézagot jelentett, amelynek a betöltését vártuk. El szeretném mondani, hogy az első siker a bizottsági ülésen már megvan, annak ellenére, hogy a bizottság még nem kezdte el az önök bevonásával ennek a témának az újabb megtárgyalását, még csak az elnöki felvezető van, de az első sikert már bekönyveltük: az MTI vasárnap 20 óra 24 perckor hírt adott arról, hogy elkészült a közétkeztetésről szóló jogszabálytervezet, ami 26-án került fel a minisztérium honlapjára, és május közepéig lehet javaslatokat, észrevételeket tenni. Ez volt az egyik olyan pont, amelyre többször felhívtuk a figyelmet, hogy szeretnénk, ha ebben a témakörben egyfajta jogi szabályozás megtörténne, ezért, azt gondolom, itt most ne hagyjuk abba a bizottsági ülést, mert van még néhány probléma, ami mondani szeretnék, de az elsőt ilyen értelemben a bizottság már kipipálta.

Mindezek felvezetése után tisztelettel megadom önöknek a szót, és ahogyan azt előzetesen is jeleztem, első körben az Emberi Erőforrások Minisztériumának képviselője szól, utána szépen sorban megyünk. Önöké a szó.

Tájékoztató előadások

KISSNÉ DR. HORVÁTH ILDIKÓ főosztályvezető (Emberi Erőforrások Minisztériuma): *(Vetítés.)* Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Jelenlévők! Mi ugyancsak nagy örömmel vettük ezt a témát, és tulajdonképpen annak kifejezetten örülünk, hogy ez a jogszabálytervezet a bizottsági ülés előtt pár nappal már ki tudott kerülni, mert így is elég hosszú időbe került az előkészítése, ezáltal számos olyan folyamat zajlott, amelyek tulajdonképpen lehetővé tették, hogy amikor ez a jogszabály hatályossá válik, akkor ez a gyakorlat a mindennapi élet részévé is váljon, és ezt gondolom a legfontosabb résznek. Ezt az alkalmat a magunk részéről szeretnénk megragadni a tekintetben, hogy aki ehhez a tervezethez konstruktív javaslatot, ötletet szeretne hozzátenni, itt van az alkalom, több mint 10 nap van még hátra, olvasható, szerintünk rendkívül jelentős, elsősorban a jövő

szempontjából. Az a legkevésbé sem mindegy, hogy a gyermekek, a kiskorúak mit esznek, a közétkeztetés szempontjából ők eléggé kiszolgáltatottak.

Vannak problémák, több mindenféle, amit nem szoktunk vetíteni, amire meggyőző adatok vannak, hogy a gyermekek értelmi fejlődése, erkölcsi fejlődése is alapul azon, hogy mit esznek. Ennek kapcsán, a sok-sok egyeztetés eredményeképpen tulajdonképpen amit hangsúlyozni szeretnék a rendeletervezetből, az, hogy a mai korszerű étkeztetés legfontosabb szempontjait, az OÉTI által szakmailag nagyon szépen megfogalmazott, nemzetközi példákkal áttekintett kritériumait tartalmazza. A megvalósíthatóság szempontjából nagyon örültünk, hogy Magyarországon az a réteg, amelyet a beszállítói oldalról ez érint, egyébként a magyar mezőgazdaságban résztvevők nagyon aktívan részt vettek mind a helyi termelők aktív képviseletében, mind pedig a cégek, például a húsipar képviseletében, amelyek már most alakítják a termékpalettájukat ahhoz, hogy az, amit termelni tudnak, alkalmas legyen, hogy egyrészt a közétkeztetésben piacon maradhassanak, másrészt valóban megfelelő minőséget szolgáltatassanak.

Szerintem talán nem is nagyon kell a vetítés, mert sok szempontból most érdektelen.

Igazándiból nagy köszönettel vesszük a bizottság támogatását, nagy köszönettel vesszük mindazoknak, akik érdemben felemelték a szavukat annak érdekében, hogy igen, minimális árnövekedés mellett vagy mindenféle árváltozás nélkül megvalósítható a jobb minőségű közétkeztetés, ebben a partnerekkel együtt kell dolgozni. Ebben most elindult az országban egy népmozgalom. Talán többször látták, az egyik a mintamenza mozgalom, ahol nagyon sok partner bevonásával ezt kezdik átdolgozni. Ha nagyon optimisták vagyunk, szeptember 1-jével hatályban lehetne a rendelet, bár nem vagyunk ennyire optimisták, mert az EU-nak ki kell küldeni, és van az a 3 hónapos időszak, amelynek bármilyen elhúzódása kapcsán pillanatnyilat a tervezett hatályba lépési időpont 2014. január 1-je. Azt gondoljuk, hogy ez a felkészülésre elegendő időt biztosít.

Köszönöm, a minisztérium részéről ennyit kívántam mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen az időgazdálkodás végett is. A Vidékfejlesztési Minisztérium és a Nemzeti Élelmiszer-biztonsági Hivatal képviselői következnek, önöké a szó, és közben felkészül az ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal képviselője. Parancsoljon!

ZOLTAI ANNA osztályvezető (Nemzeti Élelmiszer-biztonsági Hivatal): *(Vetítés)*. Tisztelt Bizottság! Köszönöm a lehetőséget a Nemzeti Élelmiszer-biztonsági Hivatal nevében, hogy ehhez a számunkra is igen fontos témához néhány gondolattal hozzászólhatunk.

A NÉBIH többek között az élelmiszerlánc tagjait felügyelő szervként is működik. Ma Magyarországon az élelmiszerláncot 109 ezret meghaladó létesítmény alkotja, ebből a közétkeztetést 9661 létesítmény képviseli. Ezek többsége tálalókonyha, de jelentős a főzőkonyhák száma is, ellenőrzésük 4500-as számot tesz ki 2012-ben. Az ellátottak száma 1 millió 100 ezer körüli, és ami nagyon nagy szám, a 80 százalékuk gyermek. A közétkeztetés felügyeletét ma Magyarországon közel 100 fő látja el. Nekik nemcsak ennek a 9961 létesítménynek a felügyelete a feladatuk, hanem a vendéglátó szektorban is ők ellenőriznek.

Sajnos a közétkeztetéssel szemben támasztott követelmények rangsorában első helyre helyeződött, prioritást kapott az utóbbi időben az, hogy milyen az ára, minden mást maga mögé parancsolt, különösen az érzékszervi tulajdonságok csoportját. A 2012-2013. tanévben azt vettük észre, hogy nagyon megsaporodtak a gyermekétkeztetési ételek rossz minőségére vonatkozó bejelentések, és ennek kapcsán, mivel a NÉBIH már hasonló vizsgálatokat is végzett más élelmiszerek, mint például a kenyér, liszt, sonka tekintetében, ebbe a sorba beillesztve elkezdtük a gyermekétkeztetési ételek érzékszervi vizsgálatát. Megállapítható, amennyiben egy étel érzékszervileg nem megfelelő, hiába biztonságos, hiába egészséges, az

étkeztetés nem éri el a célját, az étel hulladékká válik, a gyerekek éhesek maradnak, ezért az érzékelő vizsgálatokat elkezdjük januárban 3 laboratóriumban. Ez ideig 110 ebéd érzékelő vizsgálatát végeztük el, ami 232 étel vizsgálatát jelenti, ebben 22 400 étkező gyerek volt érintett. Az ebédek értékelését egy ötös skálán közzétettük a honlapunkon. Az ábra a laboratóriumokat mutatja, a pirossal jelzett laboratóriumok akkreditáltak az érzékszervi vizsgálatra.

A következő ábrán azok a helyszínek láthatók, ahol eddig már érzékszervi vizsgálatot végeztünk, nyilván a bejelentések arányában igyekeztünk ennek eleget tenni.

A következő ábra azt mutatja be, hogy a honlapunkon milyen formában tesszük közzé az egyes ebédek értékelését. A honlapunk eddigi egyedi látogatószáma magas, nagyon sok szülői támogatást, levelet kapunk, emiatt úgy gondoljuk, hogy ez a kérdés rendkívül nagy érdeklődést vált ki.

Összegezve: érzékszervi vizsgálataink eredményeképpen megállapítható az eddigi 100 ebédvizsgálat alapján, hogy a vizsgált ebédek 53 százaléka átlagos minőségű, de ezért még nem kell hátradólni, mert elég alacsonyra tettük a lécet, átlag alatti viszont az ételek 22 százaléka, amelyből nagy valószínűséggel hulladék lesz.

Tapasztalatainkat összefoglalva: a sót és a cukrot többnyire elhagyták, de az édesítést többnyire nem váltották ki fűszerezéssel, gyakori a Vegeta és a Delikat használata. Sajnos a savanyúságokban találtunk édesítőszert, egy esetben a főzelékben is. Gyakori a darált húsos, apró húsos ételek tálalása, a szelet húсок adása még az iskolás korosztálynak is ritka. Elterjedt a kényelmi termékek felhasználása, és sajnos előfordul, hogy az étlapkiírás hangzatos és szép, de a valóságot nem fedi. Ilyen például, hogy a sonkás tésztánál a sonka helyett valami más tesznek oda.

Működnek összeszerelő üzemek. Budapesten hat-, nyolc-, tízezeradagos konyhák is működnek. A főzés befejezése és a tálalás között órák telnek el a szállítással és az ételek készen tartásával. Az étkeztetők árversenye, a piac felosztása, az alacsony szolgáltatási díjak, a költségek csökkentése, valamint az olcsó alapanyagok egyenes következményei a rossz minőségű végtermékek.

Mi is a NEBIH célja ezzel a vizsgálattal? Az élelmiszerlánc-biztonsági stratégiába illeszkedve a társadalom tájékoztatása, az ismeretterjesztés és az étkezési kultúra javítása. Mi is szeretnénk részt venni a közös megoldások keresésében, amelyek elsősorban az élelmiszerlánc lerövidítését jelentik, akár az alapanyagokat, akár a késztermékeket tekintve, és folytatni szeretnénk a vizsgálatokat a rendelkezésünkre álló erőforrások függvényében.

Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Szeretném megjegyezni, hogy az előző alkalommal az önök vizsgálatait, tapasztalatait szerves támponot nyújtottak a bizottságnak a tematika, az állásfoglalás kialakításában.

Lépjünk tovább. Soron következik, úgy látom, az Országos Tisztifőorvosi Hivataltól Schmidt Richárd úr – már többször találkoztunk -, majd az Országos Élelmezéstudományi Intézet képviselőjeként dr. Martos Éva főigazgató főorvos asszony. Így haladunk. Schmidt Richárd úr, öné a szó.

SCHMIDT RICHÁRD közegészségügyi felügyelő (Országos Tisztifőorvosi Hivatal): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Résztevők! Én is megpróbálok rendkívül rövid lenni. Lényegében összefoglalóul csak annyit szeretnék elmondani, hogy a tájékoztató anyagunkat, amit az OÉTI-vel közösen az Országos Tisztifőorvosi Hivatal összeállított, már megküldtük háttéranyagként a bizottság részére. Én az ebben szereplő számadatokat nem részletezném. Annyit viszont mindenképpen el szeretnék mondani, hogy az előző évi bizottsági ülés óta, tavaly nyáron a Tisztifőorvosi Hivatal által koordinált megyei népegészségügyi intézetek és

járasi népegészségügyi intézetek elvégezték a nyári gyermektáborok ellenőrzését, elsősorban azoknak a táboroknak az ellenőrzését, amelyek egész napi étkeztetést biztosítottak. Ez a vizsgálat kiterjedt az étlapok vizsgálatára, az analitikai laboratóriumi vizsgálatra és a tápanyagszámításokra. Ezek a vizsgálati eredmények is azt támasztották alá, hogy a nyári gyermektáborok étkeztetése sem felel meg minden szempontból a 2011. évi tisztifőorvosi ajánlásnak, elsősorban a sóbevitel magassága volt kifogásolható. Az is megállapítható volt a nyári gyermektáborok felmérése után, hogy azoknál az intézményeknél, ahol szakképzett ételmezésvezető irányította a főzést, viszonylag elfogadhatóbbak voltak az eredmények, míg azoknál a táboroknál, ahol a táborozók saját maguk főztek, vagy vendéglátós igénybevételét vették igénybe az étkezéshez, ott voltak ezek a kiemelt problémák.

Itt kell talán szintén megemlíteni azt a problémát, hogy az Országos Képzési Jegyzékből ebben az évben szeptember 1-jével kikerül az ételmezésvezetők szakképesítése, a diétás szakácsok szakképesítése, ami, úgy gondoljuk, további problémákat vet majd fel a jövőben.

A magunk részéről ennyit szerettem volna elmondani. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Itt utalok arra, hogy önök nagyon részletes háttéranyagot küldtek, ami a felkészülést rendkívül komoly módon segítette, és most kiegészítve a prezentációval, egész biztosan mindenki számára megadja a szükséges információt. Ennek jegyében adom tovább a szót. Parancsoljon!

DR. MARTOS ÉVA főigazgató főorvos (Országos Ételmezéstudományi Intézet): Köszönöm, elnök úr. Valóban nagyon részletes anyagot küldtünk. Azzal szeretném kiegészíteni, ami az április közepén elkezdődött vizsgálat, egy országos óvodai és iskolai táplálkozás-egészségügyi vizsgálat részleteibe segít egy picit betekinteni.

A vizsgálat célkitűzése az, hogy megnézzük, a 2008-2009. évi országos reprezentatív felméréshez képest hogyan alakult, változott-e valami, vagy továbbra is azt kell mondanunk, hogy sajnos a közétkeztetés táplálkozás-egészségügyi kockázatot hordoz. Tehát ez egy olyan helyzet felmérése, amely azért is fontos, hogyha végre lesz rendelet, akkor tudjuk azt, honnan indultunk, és vajon mi az, amire számítani lehet.

A korábbiakhoz képest a 2013. évi óvodai, a 2013. évi általános iskolai menza felmérése különböző részekből áll: mind az óvodai, mind az iskolai esetében ételmezésvezetői kérdőív, iskola- és óvodavezetői kérdőív, nagyon széles, a közétkeztetés minden szegmensének komplex áttekintése. Ezen túlmenően mind az óvodában, mind az iskolában – ez különbözik az előzőtől – egy alminta laboratóriumi vizsgálatára is sor kerül, illetve az iskolában, hasonlóan a korábbiakhoz, a büfé és az étel-, italautomaták árukínálatának felmérése is történik. A minta egy Pandolfi választott, rétegzett mintavétel, 250 óvoda és 250 iskola, illetve az ezeket ellátó főzőkonyhákban történik a kérdőív felvétele, az online kérdőív küldése egy speciális rendszerrel történik. Az alminta választása minden konyhatípust reprezentáló főmintából véletlenszerűen történik. Ez azt jelenti, hogy 35 óvodából és 35 iskolából 3 napos teljes napi, illetve ebédétrendet kap meg az OÉTI laboratóriuma, és azon a megfelelő vizsgálatokat elvégzi.

A szülői véleményekre is kíváncsiak vagyunk, ezt nem elektronikus formában oldjuk meg, szülői önkitöltős kérdőívek vannak. Az ételmiszerkémiai vizsgálatot illetően ez a 3 napos teljes ételmintán az 525 minta és a 6425 paraméter megmérését, ezenkívül a tápanyag számítását a vizsgálat idejére eső 10 napos étrendben, illetve az ételek elemzését jelenti.

Az OÉTI állította össze ennek az egész vizsgálatnak a tudományos hátterét az OTH koordinálásával, illetve a megyei NESZSZ-ek képviselőjében zajlik a vizsgálat. A vizsgálat új eleme, miután állandóan azt halljuk, nem elegendő, hogy mi megmérjük, egészséges-e vagy nem, vagy megfelel-e a táplálkozás-egészségügyi követelményeknek, hanem az is nagyon

fontos, hogy megeszik-e a gyerekek, így a vizsgálat egy új eleme az, hogy az almintából a kint járó népegészségügyi szakigazgatási szervek munkatársai lefényképezik az ételt, 3 gyereknél a maradékot is lefényképezik, ebből meglátjuk, hogy így az adott étlap alapján mit evett meg belőle, és még laboratóriumi vizsgálat is történik. Azt gondolom, ez így a lehető legkomplexebb, ami csak lehetséges.

A vizsgálatról előzetesen még korai következtetéseket levonni, bár hetek óta vizsgálják, azonban úgy érzem, ez információt jelent, hogy 10 óvodában mennyi az egész napos étrend sótartalma – a 3 naposnál 2 gramm az ajánlás –, és nagyon jól látszik, hogy az óvodai sótartalom 10 gramm. Az iskolában nem történtek mérések az előző, a 2008. évi vizsgálat során, itt 2-3,6 gramm között lesz a mostani ajánlás. Ez csak ebéd, tehát iskolai ebéd, amit itt látunk. Azt látjuk, hogy 2-3 olyan iskola van, ahol az ebéd sótartalma az ajánlásban belül valósul meg, viszont van olyan, ahol 10-12 gramm sótartalmú az ebéd. Ezt nyilván komplexen kell elemezni, étlappal és egyebekkel összevetve.

Nagyon-nagyon reméljük, hogy a legközelebbi beszámolóknál, amennyiben a rendelet hatályba lép, ennél optimistább képet tudunk mutatni. Köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, főigazgató asszony, nagyon szép előadás volt. Különösen az előtte és az utána lefényképezés tetszik nekünk, többünk gyermekeinél ezt otthon is meg lehetne tenni.

Megyünk tovább, továbbadjuk a labdát az Országos Gyermekégeszségügyi Intézet képviselőjének. Parancsoljon!

PORCSALMYNÉ HENTER IZABELLA dietetikus-tagozati elnök (Országos Gyermekégeszségügyi Intézet): Köszönöm szépen a lehetőséget. Azt jeleztük az Országos Gyermekégeszségügyi Intézet részéről, hogy idén nem végeztünk felmérést. 2010-ben a bölcsődékben végeztünk, annak az eredményeit mindenki olvashatta, láthatta, viszont az intézethez több ízben érkezett panasz, kérdés, kérés, elsősorban a diétás étkezéssel kapcsolatban, illetve általában a kisgyermekétkezés kapcsán.

Ez úton is szeretnénk támogatni azt, hogy nagyon örülnénk, ha jogszabály formájában megjelenne az OTH által kidolgozott ajánlás.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen a meglepő sebességű hozzászólást. Továbbadom a szót, ahogyan azt jeleztem az előzetes felkérés során, Kubányi Jolán asszonynak, a Magyar Dietitikusok Országos Szövetsége elnökének, és felkészül az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala. Parancsoljon!

KUBÁNYI JOLÁN elnök (Magyar Dietitikusok Országos Szövetsége): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Röviden mi is összefoglaltuk, és közreadtuk a javaslatokat, elképzeléseket. Három fontos dolgot emelnék ebből ki. Az egyik valóban az a jogszabályi hézag, amelyet bevezetőjében az elnök úr is említett, és az ágazat vezetése részéről elhangzott, hogy tervezet formájában napvilágot látott. Még nem volt szerencsénk ezzel találkozni, de annyira friss a dolog, hogy valószínűnek tartom, véleményezni fogjuk. Rendkívül fontos, hogy ennek a jogszabályi háttere megszülessék, azt gondolom, e nélkül továbblépni nem igazán tudunk. Ehhez kapcsolódóan még más jogszabály hatályba lépését is szorgalmaznánk, amelyre majd a következő pontban szeretnék kitérni.

Bízom abban, hogy a szakmai szervezet véleményét az ágazat vezetése figyelembe fogja venni, hiszen ez a jogszabály, ha a javaslatból indult ki, márpedig valószínűleg a 2011. évi javaslatból indult ki és azt tartalmazza, akkor azzal maradéktalanul egyetértünk, de néhány kiegészítést, azt gondolom, megérdemel: például a korcsoportos bontásra vonatkozó

ajánlást is érdemes lenne részletezni, és nagyon egyértelműen kell a dolgokat megfogalmazni. Itt rá is térnek a második fontos kitételre, amit szeretnék a szakmai szervezet részéről kiemelni, ez pedig a személyi feltételek biztosítása. Itt elhangzott az élelmezésvezető-képzés és a diétászakács-képzés, amellyel maximálisan egyetértek, de szeretném annak is a fontosságát kiemelni, hogy a diétás étkeztetés biztosítása, az étlap megtervezése főiskolát végzett dietetikus feladata. Szeretnénk, ha ez egyértelműen jelenne meg a jogszabályban. Ez egy fontos kitétel, ahogyan ezt az összefoglalónkban is leírtuk, ezek a dolgok, illetve a jól megtervezett, szakmailag körüljárt étlap igen-igen jelentősen befolyásolja a gyermekek fejlődését abból a szempontból, hogyha szükséges különleges, illetve speciális diétát igényelnének.

Szót ejtettünk arról is, hogy vannak olyan speciális diétát igénylő esetek, amelyek nagyon komoly előírásokat igényelnek. Példaként említettük itt a gluténmentes étrendet, ahol nem mindegy, hogy a főzőkonyha hogyan van felszerelve, és gyakorlatilag elkülönítetten kell ezeknek a gyerekeknek az étkezését előállítani. Erre nagyon-nagyon lényeges odafigyelni. Itt térnek rá a harmadik kitételünkre, amely ezt igen komoly mértékben befolyásolja, hiszen a rendelkezésre álló költségvetés és a norma ezt jelen pillanatban nem fedi. Az ajánlás tehát kitűnő, de a normának ezt feltétlenül követnie kellene.

Megpróbáltuk itt néhány pontban összeszedni, hogy mi az, amit a szakmai szervezet részéről lényegesnek és fontosnak tartanánk. Még egyszer szeretném kiemelni, hogy a készülő jogszabály egységes, megvalósítható és mindenki számára egyértelmű legyen, az ellátók számára is egyértelműnek kell lennie. Az is lényeges és fontos, hogy a normakeret kövesse az infláció mértékét. Tettünk itt egy szerény javaslatot, hogy a közétkeztetésre vonatkozóan érdemes lenne áfa-kedvezményt is bevezetni.

Azt gondolom, célszerű lenne egy kicsit a bizottság közreműködésével is ezen gondolkodni, és a speciális igényű ellátottakat, ahogyan ezt már itt a gondolataimban külön kiemeltem, nagyon komolyan figyelembe kellene venni, és említést tettem arról, hogy egy másik jogszabály minél előbb hatályba helyezése rendkívül sürgető lenne, ez pedig a szakmai felügyelet kérdése. Amíg a szakmai felügyelet kérdését nem tudjuk megoldani, addig a közétkeztetés területén – és itt kiemelt jelentőséggel bír a mai napirend szerint a gyermekétkeztetés – ennek a megvalósítása komoly akadályokba ütközik. Tudomásunk szerint, hiszen ezt véleményyeztük is, a szakfelügyeleti kérdés az elmúlt évben napirendre került, elkészült egy tervezete, ahol a dietetikai tevékenység önálló szakfelügyeletként jelenik meg, ami lehetőséget tudna biztosítani arra, hogy az ellenőrzés a gyermekétkeztetés területén is megvalósuljon.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a javaslatokat is, ezek összhangban vannak azzal, amit egyébként magunk is gondolunk a témával kapcsolatban, de erre majd visszatérünk az állásfoglalásnál.

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala következik, önöké a szó, és felkészül a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetségének képviselője, majd az előre felkért hozzászólói kört lezárjuk.

Parancsoljon!

DR. BORZA BEÁTA főosztályvezető (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala): Köszönöm, hogy a Fogyasztóvédelmi bizottság ilyen bőven és ilyen sokszor foglalkozik az étkezést illetően a gyerekek egyik legfontosabb dolgával. Az érzékszervi indikátor a gyerekek legmagasabb szintű testi és lelki egészségének mindenekfelett álló érdeke, ez a közétkeztetésben az elmúlt időszakban újjól megnyilvánult, és az előbbiekhöz képest – üdvözlöm a szakértő kollégákat is – némileg másfajta aspektus. Kevésbé a mennyiségi

kérdéseket vizsgáltuk az elmúlt időszakban, mint inkább a hozzáférés és az esélyegyenlőség lehetőségét. A hangsúly itt elsősorban most nyilván azon van, hogy milyen minőségi étkeztetést tudunk biztosítani azoknak a gyerekeknek, akik a jövő felnőtt generációját fogják képezni, ezért csak nagyon röviden, néhány mondattal említeném azokat a vizsgálatokat, amelyek véleményem szerint rendkívül fontosak.

A közétkeztetéshez valamennyi gyerek hozzáférése a vizsgálataink alapján egyelőre nem biztosított, noha az egészségügyi törvény, illetőleg a gyermekvédelmi törvény ezt legalábbis előrevetíti, és kötelezővé tenné. Vizsgálataink az elmúlt időszakban nem egy olyan esetet tártak fel, amelyek azt bizonyították, noha a gyermekek étkeztetése kedvezményesen is hozzáférhetővé kell, hogy váljon, számos esetben ez nem történik meg, egész egyszerűen azért, mert a törvényben előírt bizonyos három étkezésből egynek meleg étkezésnek kell lennie, de ez ebből a normából nem biztosítható. Ez néhány meglehetősen hátrányos helyzetű szórvány településvezető számára azt jelenti, jó, ha egyet tud biztosítani a gyerekeknek, ami azt jelenti, hogy abból a bizonyos három étkeztetésből legalábbis kettőt a családra próbál hárítani. A megoldás végül is érthető, mert nyilván valamilyen megoldást találnia kell a település vezetőjének, azonban a mi dolgunk az, hogy feltárjuk azokat a visszasságokat, amelyek ebben a kérdésben is elfogadhatatlanok, a gyerekek számára is elfogadhatatlanok, noha az állam jogszabályokban biztosította számukra az étkezést, de nincs erre módjuk.

Az egyik ilyen vizsgálatsorozatunk tulajdonképpen több panasz alapján indult, és azt tárta fel, hogy egyes településeken csak az egyszeri meleg ételt biztosítják a gyerekek számára, a kiegészítő táplálkozást nyújtó reggeli, illetve uzsonna étkezés kimaradt, illetve a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők rendkívül magas arányához képest az étkezésben részt vevők meglehetősen kevesen vannak.

Engedjenek meg egy számadatot a képviselő hölgyek és urak, hogy megemlítek. Az egyik ilyen kifejezett konkrét vizsgálatunknál Kazincbarcikán egy 608 fővel működő intézményt vizsgáltunk, amelyben gyakorlatilag gyermekvédelmi támogatásban 314 fő részesült, és ebédet mindössze 26 fő vette igénybe, kedvezményesen 20 fő. Vizsgálataink nem terjedhetnek ki leginkább a miértekre, inkább csak következtetéseket tudunk levonni. Miért mondják le az egyébként arra rendkívüli módon rászoruló családok az étkezést? Megállapításainknak nyilván egyfajta vélelmet is kell mutatniuk. Ezek a lemondások nem feltétlenül azért vannak, mert nem ízlik a gyerekeknek az étkezés, hanem egész egyszerűen azok a családok, amelyek meglehetősen hátrányos körülmények között élnek, és a településvezetők, akik próbálnak ebben a helyzetben lavírozni, nem látják át egészen pontosan a kedvezményes étkeztetés rendszerét, illetve a gyakorlati kivitelezhetőségét. Csatoltuk a bizottság számára a jelentéseket, az összefoglaló közleményt is.

A másik vizsgálatunk, amely ugyancsak rendkívül fontos, a nyári étkeztetés volt. Nyáron, amikor nincs iskola, akkor a gyerekek jószerivel nem jutnak meleg ételhez, erről talán értesültek a sajtóból. Mi ezzel kapcsolatban a nemzetiségi jogokat védő helyettes biztos indítványára hivatalból egy vizsgálatot indítottunk az elmúlt időszakban, és most már azt mondhatom, hogy együttműködve, a hangot megtalálva a minisztériummal és a szakemberekkel, tulajdonképpen a nyári étkeztetés léte nyitott kapukat döngetett. Természetesen mód és lehetőség van egyéb kapcsolt programokra is, azonban ennek a kivitelezése még kérdéses volt, hogyan oldja ezt meg egy kistélepülés. Zárójelben, lábjegyzetben: itt a kistélepülések környékén lévő vállalkozók, termelők tekintetében voltak még aggályos kérdések, de úgy láttuk, és úgy válaszolt számunkra a minisztérium a feltett kérdéseinkre, hogy ez is megoldódni látszik, hiszen a köznevelési törvény végleges rendeletében kifejezetten szó van arról, hogy a lehetőségekhez képest kell megvalósítani ezeket a kisvállalkozásokat is támogató nyári gyermekétkeztetési rendszereket.

Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm a szóban megtett kiegészítést, amely egyébként a jelentésekről is szólt. A felkért hozzászólói körben a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetségének alelnökéé, Román Péter úré a szó, utána megnyitom a bizottsági vitát. Parancsoljon!

ROMÁN PÉTER alelnök (Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönjük a lehetőséget, hogy mi is elmondhatjuk a szakma véleményét és azt, hogy az itt lévő problémákat hogyan, miképpen lehetne egy kicsit javítani.

Nagyon tetszett az előbbi szervezetek hozzászólásában az, hogy most már a követelmények mellett megpróbálják megfogalmazni a forrás biztosítását, hogy ezeknek a követelményeknek eleget lehessen tenni. A mi részünkről is nagyon régóta hangoztattuk, hogy szeretnénk minőségi, megfelelő szolgáltatással a gyerekek érdekében dolgozni, illetve szolgáltatni, ugyanakkor nem mindig kapjuk meg a forrást. Keveset beszélünk itt ma arról, hogy a gyermekétkeztetés 95 százaléka közbeszerzési eljárás keretében folyik, és a 95 százalékos közbeszerzési eljárások 80 százaléka csak a legalacsonyabb árat veszi figyelembe. Szeretném felhívni a figyelmet, gondolom, a hozzászólóknak nem mondom újdonságot azzal, hogy ez egy komplex feladat, nagyon sok szervezetnek van pontos feladata benne. Elmondanám azt is – például a munkaerő is szóba került élelmezésvezetői szinten –, hogy jelenleg az ágazatban dolgozók 60 százaléka minimálbéren dolgozik, ugyanakkor nagyon fontos, kvalifikált munkát várunk el tőlük.

A másik. Keveset beszélünk arról, hogy ebben érdekeltségük van az önkormányzatoknak, ez nagyon fontos, ugyanakkor az önkormányzatoknak látens ellenérdekeltségük is van, mert minél több gyerek étkezik, annál több költségükbe kerül, de ezt nem nagyon lehet feltárni. A pedagógiának, az oktatásügynek fontos szerepe van benne. Nincs a tanrendbe beállítva az étkezés, az óra közti szünetekben kell a gyerekeknek étkezniük, és azt hiszem, az étkezés körülményei is befolyásolják azt, hogy milyen az étel elfogadottsága. Akármilyen jó ételt szolgáltatnak, az akármennyire megfelel az egészségügyi, a dietetikai és a szakmai elvárásoknak, ha olyan az étkezési körülmény, akkor az étel el van rontva. Ha a gyerek stresszhelyzetben étkezik, akkor már nem kapja azt meg, ami neki szükségeltetik. Az étkezési kultúrának az egyetemes kultúra részének kell lennie, benne kell lennie az étkezési kultúrának az egyetemes kultúrában, megfelelően nevelni kell rá a gyerekeket, mert ezt ők még nem ismerik.

Említettük, hogy nagyon magasra felszökött a táplálékallergiás gyerekek száma. Merem állítani, a 20 évvel ezelőttnél nem a duplájára, hanem a háromszorosára, négyszeresére nőtt a táplálékallergiások száma. Az előbb elhangzottakat igen komolyan kellene venni, ugyanakkor az egészséges gyerekek normatívájával kell a táplálékallergiásoknak magasabb színvonalon az ételt biztosítani.

Az előbb elhangzott, igenis fontos a kvalifikált munkaerő, de nemcsak az ételkészítés folyamatában, hanem a tálalásnál és a szállításnál is kvalifikált munkaerőnek kellene lennie, akik tudják, hogy amit kiszolgáltatnak, azt hogyan, milyen módon kell megfelelően, szakszerűen elvégezni.

A hazai mezőgazdasági termékek felhasználása, azt hiszem, a szolgáltatók egyik legfontosabb célja is lehet, de azt is szeretném elmondani, hogy szeretnénk egalizált, azonos minőségűt kapni minden egyes beszállítótól. Tehát általában nem azért törekednek a cégek arra, hogy egy nagyobb cég szállítson be, mert nem szeretik a haza termelőket, hanem azért, mert ezzel biztosított az, hogy megfelelő minőségű és egalizált mennyiséget kapnak.

Szövetségünk a „Minta menza” programot felhasználta, üdvözli, és reméli, hogy ezzel egy szemléletváltás is beindul az országban ennek a területnek a fontosságára való tekintettel. Szeretném elmondani, hogy nagyon sok nem pénzbe kerülő dolog is lehet ezen a területen,

amit, ha szakszerűen végez és odafigyel több terület is, akkor az a gyerekek jövőjére, az étkezési kultúra javítására fordítható.

Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Itt talán egy teljes spektrumot kaptunk a kérdést illetően. Megnyitom a bizottsági vitát, és jelzem, szeretnék szólni. A Hárszabály értelmében kérem az alelnök urat, adja meg a szót.

(Az elnöklést Zsigó Róbert alelnök veszi át.)

ELNÖK: Elnök úr, öné a szó. Parancsoljon!

Vélemények

SIMON GÁBOR (MSZP): Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság, Kollégák! Már a felvezetőben jeleztem, hogy ismételten egy olyan témát tűztünk napirendre, amely nem partikuláris, nem perifériára szoruló, hanem bizony nagyon sok mindenki közös ügyének kell lennie, hiszen a gyermekeink egészséges étkezése, úgy gondolom, közügy, mindannyiunk ügye, nem egy szélre sorolható kérdés. Ezért gondoltam azt, és ezért örülök annak, hogy a joghézagok bepótolása, a szükséges jogalkotási munka elindult, ezt fontosnak gondolom. Ugyanilyen fontosnak gondolom, amit egyébként a dietetikus kollégák is elmondtak, hogy a speciális étkezést igénylő gyerekek számára az ehhez szükséges szakmai háttérrel is biztosítani kell.

Már korábban utaltam arra, hogy a NÉBIH korábbi bizottsági ülésünkhöz készített javaslatai sok szempontból iránymutatók, szakmai alapot jelentenek, ezt szeretném újra az önök figyelmébe ajánlani. Nem megyek végig, de mindenképpen olyan tételeket fogalmaznak meg, amelyek ma is felvetődtek, akár az étkezés minőségére, az ahhoz kapcsolódó elvárásokra vonatkozóan vagy akár a gazdasági mutatók mellett a minőségi és a biztonsági mutatókra vagy a közétkeztetésben a korszerű technológiák elterjedésére vonatkozóan, de sorolhatnám, ezekről önök most sok mindent szóltak.

Ugyancsak szeretném jelezni az ombudsman-jelentés fontosságát. Magam is többször áttanulmányozva úgy látom, hogy a napi háromszori étkezés biztosítása a szociálisan rászoruló gyerekeknek a közétkeztetésben vállalt feladatok rendkívül fontos része, ugyanilyen a nyári szociális gyermekétkeztetés kérdése is, ahol a szükséges jogszabály-alkotást is mellé kell rendelni, azaz szinergiába hozni a meglévő jogszabályokat, amelyek keretet adnak, és ha úgy tetszik, akkor ki kell egészíteni a szükséges további jogszabályokkal.

Mi magunk, magam is korábban több javaslatot tettem ezen a téren, ennek egy részét belefoglaltuk az akkori állásfoglalásunkba, tájékoztatónkba, részben annak alapján is indult a téma újbóli feldolgozása. A mostani állásfoglalásunkban is vannak olyan elemek, amelyeket, úgy gondolom, politikán felül mindenki, aki a témával érdemben foglalkozik, el tud fogadni, és támogatni tud, de erről a végén szeretnék szólni.

Tehát egy dolgot mindenképpen szeretnék idetenni, pontosan azért, hogy önök a személyes megközelítést is értsék. Ma, úgy gondolom, az iskola feladatkörében nemcsak az van bent, hogy oktasson, hanem az iskolának óvnia is kell, óvnia kell azokat a gyerekeket, akik az életük egy adott szakaszában szinte többet töltenek az intézményes iskolai keretek között, mint otthon a családjukkal, ezért nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy mondjuk az étkezés minősége, elérhetősége hogyan valósul meg. A szakértő asszonyok, urak bizonyára ismerik a Binet Simon tesztet. Ez Franciaországban készült. Annak idején francia bevándorlók gyermekeinek intelligenciavizsgálata kapcsán felvetődött az, hogy bizony lényegesen alulteljesítettek, és kialakult annak a képze, hogy lehet, hogy ez esetleg egy

alacsonyabb intelligencia vagy tudásbeli nehézségek, esetleg értelmi fogyatékoság kapcsán alakulhat ki. Azután megnézték ennek egy másik oldalát. Megnézték, hogy valójában a teszteken alacsonyabb intelligenciával rendelkeznek-e a gyerekek, és kiderült, hogy nem, és így alakult ki az a pszichológiai fogalom, amit úgy hív a szakma, hogy a pseudodebilitás, ami gyakorlatilag az alultápláltságból eredő figyelemhiányt jelenti. Hölgyeim, és uraim, az alultápláltságból eredendő figyelemhiányt! Éhes gyerek rosszabbul teljesít, nem tud odafigyelni, nem tudja az iskolai oktatás keretében azt a teljesítményt nyújtani, amit elvárunk tőle, és lehet, hogy ebből akár hibás következtetéseket is levonhatunk a gyerek képességeire vonatkozóan.

Azért említettem ezt a példát, mert mintha áthallást lehetne tenni az akkori franciaországi és a mai magyarországi viszonyok között. Kérem, nézzék meg ezt a dolgot ebből az irányból is, mert lehet, hogy a gyerek teljesítménye mögött nem a kvalitásai, hanem az éhség, az alultápláltság és a rosszabb koncentráció van. Ezért mondom azt, ha mi abban egyetértünk, hogy éhes gyerek nem ülhet be az iskolapadba, az éhes gyerek nem tud olyan minőségű tudást, teljesítményt nyújtani, akkor szerintem nagy lépést tettünk annak érdekében, hogy keressük a közös megoldást. Éppen ezért az állásfoglalásunkban, ami egyébként, úgy vélem, szakmailag ezt a kérdéskört körbejárja – már amit önök mondtak –, több olyan pontot is tettünk, amelyeket itt önök is visszaigazoltak, így alapvető megközelítés, hogy a jogszabályalkotás munkáját minél gyorsabban el kell végezni. Ennek egy lényeges eleme most elindult azáltal, hogy az EMMI ezt a rendeletet megalkotta, a társadalmi vitára való bocsátása megtörtént, de ugyanígy fontosnak gondolom azt is, hogy az Országos Tisztifőorvosi Hivatal ajánlásában szereplő előírások kötelező betartása meglegyen. Fontosnak tartom, hogy az EMMI miniszteri rendeletét mihamarabb megtárgyaljuk, elfogadjuk, érdemi módon a jogszabályok közé beillesszük, fontosnak gondolom a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal szakmai javaslatait, ezeket támogatandónak is tartom – egyébként ezek a pontok az ajánlásaimban szerepelnek –, és fontosnak tartom azt is, hogy a gyermekétkeztetés rendszeres ellenőrzése, a minőségi kifogások kivizsgálása, valamint a speciális étrendet igénylő gyermekek szakszerű ellátásának a megoldása is megtörténjen, ugyancsak egyetemben azokkal a kezdeményezésekkel, amelyeknek a célja az, hogy a gyermekek számára egészséges, korszerű és a minőségű elvárásoknak minden tekintetben megfelelő közétkeztetés legyen. Ez a hivatalos rész volt, hiszen ezek az ajánlásunknak azon pontjai, amelyeket úgy vélem, a bizottság el tud fogadni, a személyes részét pedig említettem.

Őszintén köszönöm önöknek azt, hogy minden alkalommal nagyon komoly szakmai felkészültséggel, elhivatottsággal jönnek ide, hogy az ügy, amit az asztalra teszünk, közös ügyünk, ez a gyermekek étkezése, ezen keresztül a családok támogatása, és ez minden viaskodáson felülemelkedő történet. Köszönet önöknek.

Ennek jegyében fogom ajánlani, hogy az állásfoglalásunkat elfogadjuk, és ennek jegyében szeretném jelezni önöknek, ha máskor ilyen téma kerül elénk, akkor ugyanígy, ugyanilyen módon fogjuk önöket hívni. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Az ülés vezetését visszaadom az elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Simon Gábor elnök veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm, alelnök úr. További hozzászólásra van-e igény? *(Jelzésre:)* Örömmel veszem, Szabó Zsolt alelnök úr. Megnézzük, érkezik-e további reagálás. *(Nincs jelzés.)* Parancsoljon!

SZABÓ ZSOLT (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Bizottság! Amikor egy témakörben bármilyen szakmai véleményt hallgatok, mindig keresem a problémát, mint

megoldásra váró feladatot és annak a megoldását. Egy-két hozzászólónál ezt éreztem, amikor a megoldásra javaslatokat tett. Ha szabad, akkor néhány szakmai javaslatot elmondanék, hogy hogyan tudunk továbbjutni ebben a kérdéskörben.

Tudjuk, hogy fontos a gyermekétkeztetés, de tudjuk, ez nem pénzkérdés, hanem hozzáállás kérdése, és ebben a témában a legjobb partnerek mindig a helyi szervezetek, itt elsősorban az önkormányzatok. Miért mondom ezt? Három elemre alapozom ezt a kérdést, amelyek egyben megoldást is jelentenek, hogy itt nincs gond, csak hozzáállás-probléma van. Az egyik ilyen a rezsiköltség. Szeretném elmondani: az önkormányzatok, a szülők és maguk az intézmények, amelyek főznek, ugyanazt a célt szeretnék, azt, hogy minél több gyerek egyen, és a rezsiköltség állandó, ugyanaz a létszám, ugyanaz az energia, ugyanaz minden, tehát nekem az a célom, hogy minél több gyermeknek nyújtsak étkeztetést, mert ezzel a rezsiköltségem, a fajlagos rezsiköltségem lecsökken. Ezt olyan önkormányzati vezetőként mondom, ahol 3 ezer gyermekre főznek.

A másik, ami ehhez kapcsolódik, a támogatás kérdése, mert a szülők nem tudják megfizetni. Jelen pillanatban három helyről jön a pénz, ha szabad így mondani. Az egyik, ami kiemelkedő, és említettük, az önkormányzat, a másik a szülő, a hozzájárulás. Igen ám, de van 50 százalékos és 100 százalékos támogatási mérték. Tehát, ha a szülő rászorult, és nem tudja megfizetni az étkeztetést, akkor 100 százalékos támogatással a gyermek ugyanúgy étkezik.

Az önkormányzatok helyzetéről a másik, amit mondani szeretnék, az, hogy a legkönnyebb a piacra menni. Egy baj van vele: 25 százalékos árterhelés ugyanazt a dolgot, és körülbelül dupla annyit áron vásárolok meg, mint amennyiért meg tudnám termelni. Nagyon sok önkormányzat már ráállt erre a kérdésre, főleg a zöldséggel és a gyümölcssel, tehát a növényi eredetű élelmiszer-alapanyagokat termelik meg, csökkentett áron, támogatott munkaerővel, támogatott módon, akár úgy, hogy ingyenesen kapják a Nemzeti Földalaptól a földet. Csak jelzem, nagyon sok jó példa van erre, illetve valaki már bevállalta az állattenyésztést is, és ellátja a konyháját. Tehát nem drága az alapanyag, csak munkával kell hozzáállni.

A harmadik dolog, amit a témával kapcsolatban szeretnék felhozni, a hagyományos ízek. 2011-ben megjelent az irányelv, hogy mit kell tartalmaznia az iskolai étkeztetésnek a gyermekek számára. Bevezettük, szörnyű volt! Az élelmiszer forgott vissza, hozták vissza a konyhára, ment a szemétkébe, ugyanis nem ették meg a gyerekek. Egyrészt hozzá vannak szokva az édeshez, másrészt hozzá vannak szokva a sóshoz. Ez egy hosszú folyamat, most már 2 éve küzdünk, egyre jobb a helyzet, egyre kisebb a visszaforgatott élelmiszer aránya, a hagyományos ízekre, ha szabad úgy mondanom, az iksz ipszilon néni által főzött ízekre álltunk rá, és ezek elég jól bejönnek, most már az óvodás gyermekek is megeszik, pedig édességet nem adunk.

Tehát ezzel csak azt szeretném mondani, hogy megint helyi szinten odafigyelés kérdése a dolog. Ezzel tipikusan az a probléma, hogy nem felülről vezérelve, rendeletekkel – bár ami most elkészült, hála Istennek, azzal tudjuk szabályozni –, hanem alulról jövő kezdeményezéssel, az ötletek összefogásával. Azt javaslom, tartsunk ötletbörzét a különböző intézmények részéről, hogy a jó ötleteket, amelyek az országban vannak, sikerüljön továbbadni. A probléma megoldható, javítható, tökéletes soha nem lesz, de jó úton járunk ebben az irányban.

Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászólási igény van-e? *(Nincs jelzés.)* Úgy látom, olyan sem volt, ami reagálásra készítette volna az előadóinkat, de ha közülük valaki úgy érzi, valamire reagálnia kellene, a lehetőséget szívesen megadom. *(Nincs jelzés.)*

Miután ilyen nincs, ha megengedik, úgy veszem, hogy ez az egész mostani, jó értelemben vett diskurzusunk segítette azt, hogy egy fontos kérdést sok szempontból

végiggondoljunk, amelynek az egyik kivezetője az, hogy ezt egy ajánlásban is rögzítjük, amit azután az önök háttéranyagaival egyetemben a nyilvánosság számára is elérhetővé tesszük, akár úgy, hogy a tárcáknak elküldjük, akár úgy, hogy a mi internetoldalunkról letölthető lesz. Tehát az a háttéranyag vagy azok az információk, amelyeket önök adtak nekünk pluszban, nem vesznek el, a közös gondolkodást segítik.

Van-e vélemény, észrevétel az ajánláshoz kapcsolódóan? *(Jelzésre:)* Igen, van, és azt követően a kiegészítésekkel együtt döntést fogok kérni. Szabó Zsolt alelnök úr jelezte, hozzátennivalója van. Alelnök úré a szó.

SZABÓ ZSOLT (Fidesz): Az a javaslatom, elnök úr, hogy a harmadik bekezdés első sorát, ami úgy tünteti fel a dolgot, mintha nem történt volna lépés, vegyük ki. Tehát már azáltal, hogy itt a minisztérium képviselője elmondta, elkészült a rendelettervezet, az utolsó egyeztetési körön van, úgy gondolom, ezt a részt, amelyik magával a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos szabályozási rendeleti felelősséget a kormányra teszi át, át kellene fogalmaznunk, hiszen jó úton járunk, és minden rendben van. Tehát ezt ki kell venni, így van.

Köszönöm szépen.

Szavazás

ELNÖK: További észrevétel van-e? *(Nincs jelzés.)* Előterjesztőként sincs akadálya annak, hogy azt az ominózus részt kivegyük, hiszen közben megszületett a rendelettervezet. Azt gondolom, abban lehetne némi vita, hogy van-e további olyan jogszabály, amelyet egyébként más területen meg kell alkotni. Szerintem van, de ebben nem akarnék egy szükségtelen vitát nyitni, hogy ezzel esetleg megakadályozzam, hogy a közös egyetértésünk létrejöhessen, ezért befogadom a javaslatot. Ennek tudomásulvételével döntésre teszem fel az állásfoglalást.

Aki így elfogadja az ajánlást, kérem, támogatásával erősítse meg, szavazza meg! *(Szavazás. – Mindenki jelez.)* Köszönöm szépen, a bizottság egyhangúlag elfogadta.

Hölgyeim és uraim, az a munka, amit itt most közösen elvégeztünk, annak ilyen értelemben is van egy kivezetése. Nagyon szépen köszönöm önöknek ezt az érdemi szakmai közreműködést, még találkozunk ilyen napirend keretében. Köszönöm a munkájukat. Ezzel a napirendi pontot lezárom. Még két napirendi pontunk van, amelyek elvégzését most meg tudjuk tenni.

A földgázellátásról szóló 2008. évi XI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10896. szám)

Jól láttam, hogy a földgázellátásról szóló törvénnyel kapcsolatban az államtitkár úr itt van? *(Igen jelzés.)* Azt javaslom a bizottságnak, hogy a gyorsabb haladás kedvéért cseréljük meg a dohányzással és a földgázellátással összefüggő napirendi pontokat, mert a földgázellátással kapcsolatos napirendi ponthoz már itt van az államtitkár úr, a másik napirendi ponthoz még nincs itt mindenki. Ha a bizottság elfogadja, ezt tárgyaljuk először. Kérek a cseréhez egy bizottsági egyetértést, hogy később ne legyen ebből vita. *(Szavazás. – Mindenki jelez.)* Köszönöm szépen, gyorsan fogunk végezni.

Tehát a földgázellátásról szóló T/10896. számú törvényjavaslat következik. Az előterjesztőt Zsigó Róbert alelnök úr személyesíti meg, a kormány képviselőjében Kovács Pál államtitkár urat örömmel üdvözlöm. Azt kérem az előterjesztőtől, hogy röviden mondja el az álláspontját, utána megkérem az államtitkár urat, ha kíván, akkor mond kormányálláspontot, majd a bizottsági vitát követően döntünk az általános vitára való alkalmasságról.

Az előterjesztőé a szó.

Zsigó Róbert (Fidesz), előterjesztő kiegészítő tájékoztatója

ZSIGÓ RÓBERT (Fidesz), előterjesztő: Köszönöm szépen. Az elnök úr felhívását megfogadom, egyébként soha nem szoktam nagyon hosszú lenni.

Előterjesztőként annyit szeretnék mondani, hogy az előző esztendőben a kormány, illetve az Országgyűlés döntésének megfelelően az idei év január 1-jétől csökkent a lakossági földgáz és villanyáram ára, illetve a távhő ára 10 százalékkal. A kormánytöbbség az idei esztendőben arról is döntött, hogy további területeken szeretnék a rezsik csökkentését megvalósítani, további területeken szeretnék a magyar családok helyzetét könnyíteni, és lehetőség szerint azt is szeretnék megoldani, hogy a következő fűtési szezonról újabb gáz-, villanyáram-, illetve távhőárcsökkentés lehessen. Ennek a munkának az egyik része, állomása a ma tárgyalt törvényjavaslat, amely arról szól, hogy 10 százalékkal tudjuk csökkenteni a pb-gáz, valamint a 11,5 kilogramm töltött tömegű pb-gázpalack árát. Erről szól nagyjából, ennek a feltételeit teremti meg a mostani előterjesztés. E tekintetben a hatósági ár hatálya alá tartozik majd ez a terület, és reményeink szerint itt is tudunk segíteni a magyar családok terhein.

Remélem, elég rövid voltam. Elnök úr, ennyivel szerettem volna kiegészíteni az előterjesztést. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm az előterjesztő képviselőjében megszólaló Zsigó Róbert alelnök úrnak. Megadom a szólás lehetőségét, amennyiben élni kíván vele, Kovács Pál államtitkár úrnak. Öné a szó, parancsoljon!

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Nem kívánok kiegészítéssel élni, hogy gyorsítsam a bizottság munkáját. Köszönöm

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nyugtasson meg, hogy támogatják az előterjesztést.

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Igen.

Vélemények, észrevételek

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Megnyitom a bizottsági vitát. Akinek szólásra igénye van, jelezze. Elnökként annak érdekében, hogy értelmezhető legyen, pár mondatban szeretném elmondani az álláspontunkat. Alelnök úr, kérem, vegye át az elnöklést.

(Az elnöklést Szabó Zsolt alelnök átveszi.)

ELNÖK: Megadom a szót, elnök úr. Parancsoljon!

SIMON GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen. A Hárszabály értelmében az alelnök urat követően három-négy megjegyzést szeretnék tenni.

Az első. A frakción ebben a mostani helyzetben minden olyan intézkedést támogat, amely a lakosság terheit mérsékli, ugyanakkor, ezt többször elmondtuk, most is szeretném jelezni, hogy nagyobb rezsicsökkentésre van szükség ebben a kérdéskörben, mert ez a 10 százalékos árcsökkenés még mindig 16,5 százalékkal magasabb a 11,5 kilogrammos gázpalacknál, mint ahogyan az 2010-ben volt. Van még lehetőség ezen a téren esetleg a további csökkentést mérlegelni.

Ugyanakkor a megélhetés költségeit pedig mi magunk igazságosabb, fenntarthatóbb módon szélesebb körben csökkentenénk. Ennek néhány elemét jelezni szeretném, bár úgy vélem, önök pontosan ismerik, hiszen többször elmondtuk a parlament plenáris ülésén is:

alapvetően az élelmiszerek áfájának 20 százalékos csökkentése; alacsonyabb áron kapják a gázt és a villanyt azok, akik kevesebbet használnak, mert ezek a rezsicsökkentések felfelé nagyot adnak, lefelé kevesebbet; az állami cégek csökkentsék a lakosság részére adható energia árát; a fűtési költségek 30-50 százalékos csökkentése érdekében a kormány indítson el egy átfogó otthon-felújítási programot; az MVM luxusprofitjának egy részéből támogassák azokat, akik kimaradtak a mostani rezsicsökkentésből, ugyanis ezek a rezsicsökkentések a fával és a szénnel fűtőket nem érik el. Volna lehetőség, hogy a vidéki lakosság jelentős részének, akik fával, szénnel fűtenek, ilyen módon ugyancsak támogatást nyújtsanak. Javasoljuk erre a költséghelyre az MVM luxusprofitját. Köszönöm szépen.

Már az elején jeleztem, hogy támogatjuk az előterjesztést. Visszaveszem a szót. Köszönöm.

(Az elnöklést Simon Gábor elnök átveszi.)

ELNÖK: További megszólalási igény van-e bárki részéről? *(Jelzésre:)* Igen, Boldog István képviselő úré a szó. Parancsoljon!

BOLDOG ISTVÁN (Fidesz): Elnök úr, csak egy rövid kérdésem lenne. Hogyan kívánják önök támogatni azokat, akik a saját erdejükből engedéllyel kiveszik a fát, és azzal fűtenek? Pénzt fognak adni? Ne haragudjon, a felvetése nem életszerű. Vidéken, nálunk az emberek az erdőből viszik a fát, ami egyébként saját erdőként van meg. Nem tudom, ők hogyan fognak a rezsicsökkentésből részesülni. Egyébként pedig azt gondolom, hogy a villany-rezsicsökkentés mindenkit érint.

Köszönöm.

ELNÖK: Röviden, mielőtt elterelnék a lényegről a szót. Nagyon szimpatikus volt a képviselő úr megjegyzése, de ha mégis megnézi, és levesszük róla a PR-ízű hozzáfűzést, azért a magyar lakosság jelentős része, mintegy 30-40 százaléka fával, szénnel fűt, és ennek a lakoságnak a nagy része nem a saját erdejéből szerzi be a fát, hanem a TŰZÉP-től és egyéb helyekről, ahonnan tudja, hozzáteszem, sokan illegális módon, de ez egy másik vita. Azt gondolom, ha lélekszámban ilyen széles népesség nem tud bekapcsolódni ebbe a rezsicsökkentésbe, akkor, ha már így lendületben vannak, ebben az irányban is lehetne lépni.

Az, hogy ez szakszerű, megalapozott legyen, mindjárt teszek javaslatot a forrására. Az MVM-nek van egy luxusprofitja, abból nyugodtan lehetne ezt a rezsicsökkentést fedezni, tehát ilyen értelemben még azt sem kell kitalálni, honnan lesz erre pénz. Egyébként pedig köszönöm szépen a felvetését, én magam is gondolkodom rajta.

További észrevételre van-e igény? *(Nincs jelzés.)* Úgy vélem, a nagy lelkesedés közepette eljutottunk oda, hogy az előterjesztőnek adjuk meg a lehetőséget a hihetetlenül sokrétű felvetésre, illetve a kormánynak, hogyha akarja, kifejtse az álláspontját, végül pedig a bizottság meghozza a döntését.

Az előterjesztő Zsigó Róbert alelnök úré a szó.

Reflexiók

ZSIGÓ RÓBERT (Fidesz), előterjesztő: Örülök, ahogyan ön mondta, hogy az MSZP-frakció is támogatja ezt a javaslatot. Csak azért mondom egy mondatot, önt idézve, hogy ne tereljük el a szót a lényegről. Az hangzott el az önök részéről, hogy nagyobb rezsicsökkentésre van szükség, folytatni kell ezt a munkát. Ezt fogjuk tenni, a bevezetőmben is ezt mondtam, folytatni kívánjuk több területen is a rezsicsökkentést, és megpróbáljuk a gáz, a villanyáram, illetve a távhő áránál a fűtési szezonhoz közeledve ezt meg is tenni. Azért,

hogy ne tereljük el a szót a lényegről, a kormány a gazdasági teljesítőképesség határáig mindent megtesz azért, hogy a magyar családok terheit csökkentse.

Ha már a lényegnél tartunk, azt is el kell mondani, hogy mi okozta a mostani problémát, ami miatt ezeket az intézkedéseket meg kell tenni, meg kell védeni. A jegyzőkönyv kedvéért szögezzük le: 2002-2010 között tizenötször emelkedett a lakossági földgáz ára, és a háromszorosára emelkedett, a villanyáram ára a kétszeresére emelkedett, ezért is szükséges, hogy megpróbáljuk a családok terheit mindenféle tekintetben csökkenteni. Most éppen a pb-gáz, illetve a vezetékes gáz árának a csökkentése van napirenden, de folytatni kívánjuk a többi területen is, hogy – még egyszer mondom – minél több család számláján érvényesüljön ez a rezsicsökkentés, minél több család terhe csökkenjen. Ezért kérem önöket, hogy szavazáskor ezt a javaslatot is támogatni szíveskedjenek.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Egy mondatban szeretnék reagálni az előterjesztő egy mondatára, csak azért, hogy a jegyzőkönyv minden megjegyzést tartalmazzon.

A 2002-2010 közötti állapothoz hozzátartozik, hogy akkor az energiahordozók világpiaci árához mértén volt áremelkedés, mellette pedig nagyarányú szociális támogatás volt, amely egyébként a fogyasztók körül belül 80 százalékát elérte, és nem a nagyfogyasztókat, hanem elsősorban a rászorulókat. Ez egy szemléletbeli különbség, ezt vállalom. Mi azt gondoljuk, oda kell adni, ahol nagyobb a szükség, önök pedig azt mondják, oda kell adni, ahol egyébként a szavazótábor van. Nyilvánvalóan el kell dönteni azt, hogy ki, hová adja a támogatást. Én azt gondolom, ez egy olyan vita, amit itt, ebben a keretben nem tudunk megvívni, de természetesen az alelnök úrnak lehetősége van a szólásra, azután a magam részéről lezárom a vitát. Parancsoljon!

ZSIGÓ RÓBERT (Fidesz), előterjesztő: Köszönöm szépen. Ugyanaz a helyzet, mint az első napirendi pontnál, amikor hozzászóltam előterjesztőként a pb-gázpalack, illetve a gáz árának a 10 százalékos csökkentéséhez. Nagyon általánosan hangzik az a kijelentés, hogy mi oda szeretnénk adni, ahol a szavazótábor van. A gazdaság teljesítőképessége – gondoljanak vissza, 2010-ben egyébként milyen helyzetben volt a magyar gazdaság – azt teszi lehetővé, amilyen munkát most végzünk. Ebben a ciklusban arról vitatkozunk most és egyébként ezen napirendi pont keretében, hogy milyen módon tudjuk csökkenteni a családok terheit, míg az előző 8 esztendőben minden arról szólt, hogy hogyan növekednek a családok terhei, minden család terhe.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Zárjuk le ezt a vitát, mert így nem jutunk előbbre. Döntsünk! Végre van egy lehetőség, amikor mindenki elmondhatja a maga álláspontját. Reménykedve nézek az államtitkár úrra, hogy van-e véleménye az elhangzottakhoz, vagy akar-e valamilyen megjegyzést tenni. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Úgy gondolom, amit az elnök úr kifejtett arról, hogy a keveset felhasználók több kedvezményt kapjanak, illetve az átfogó otthon-felújítási program mind-mind arra irányulnak, hogy a hazai energiafogyasztás minél kevesebb legyen, de úgy gondolom, az energiafogyasztás mellett ennek komoly kihatása van a széndioxid-kibocsátásunk csökkentésére is. Ebből a szempontból egy kis szakmai megfontoltságot javasolnék, hogy a fával és a szénrel fűtők rezsicsökkentésére is gondolni kellene. Tehát itt egy kis szakmai megfontoltságot javasolnék, amelyhez komoly háttér tanulmányokat célszerű készíteni, hogy milyen irányba tereljük a hazai szénfogyasztást és a fafelhasználást égetés céljára. Úgy gondolom, ebben vissza kell jönnöm az önök bizottsága elé is, és erről majd egyfajta

tájékoztatót kell a későbbiekben tartani, hogy megtaláljuk azt a helyes utat, amelyben a kvóták értékesítésében rejlő maximális haszon kiszedhető, és a széndioxid-kibocsátásunk is az európai célokhoz igazodóan minimális legyen.

Többet nem fűznék hozzá a kormány részéről. Köszönöm szépen.

Szavazás

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr, a mértékadó és szakmai attitűdű megszólalását.

Tisztelt Bizottság! Az általános vitára való alkalmasságról döntünk. Aki az előterjesztést általános vitára alkalmasnak tartja, kérem, most szavazzon! (*Szavazás. – Mindenki jelez.*) Köszönöm szépen. A bizottság az előterjesztést egyhangúlag általános vitára alkalmasnak tartotta.

Előadót kell állítanunk. (*Jelzésre:*) Varga Gábor képviselő úr fogja ezt a feladatot betölteni. Ezt a színes, vibráló vitát majd adja elő az előadásában. Ennek jegyében lezárjuk ezt a napirendi pontot. Köszönöm szépen az államtitkár úr megjelenését.

A dohányzással összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/10881. szám)

Lépjünk tovább. Oly nagyon vártuk a dohányzással összefüggő egyes törvények módosításáról szóló T/10881. számú törvényjavaslatot. Tisztelettel köszönöm a helyettes államtitkár úr és munkatársai méltányosságát a napirendi pont cseréjével kapcsolatosan. Kérem, foglaljanak helyet, önöké a szó. Itt az előterjesztőt is meg kell jeleníteni. Az alelnök úr jelezte, hogy képviselőtársuk, dr. Szalay Péter képviselő úr fogja az előterjesztői feladatokat betölteni. Ebből adódóan először az előterjesztőnek adok szót, és amennyiben a kormány képviselője élni kíván a reagálás lehetőségével, természetesen szót adok, végül lefolytatjuk a bizottsági vitát. Úgy vélem, kellően felkészültünk a napirendi pont keretében erre a jó vitára.

Szalay Péter képviselő úré a szó. Parancsoljon!

DR. SZALAY PÉTER (Fidesz), előterjesztő: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Ugyebár, tárgyalunk a dohányzással összefüggő egyes törvények módosításáról szóló T/10881. számú törvényjavaslatról. Az előzményekben három törvényjavaslat van, amelyek foglalkoztak ezzel a témával. 2012. szeptember 21-én az Országgyűlés elfogadta a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló CXXXIV. számú törvényt, amely célul tűzte ki a 18 éven aluliak védelmét, és ennek jegyében állami tulajdonba vette a dohányárak kiskereskedelmének jogát, amelyet koncesszióban ad ki az állam. Ezen a jogszabályon kisebb módosításokat hajtott végre a 2012. december 11-én elfogadott 2012. évi CXXXIV. törvény, amelyben pontosították a dohányboltok külső megjelenésére vonatkozó és a koncessziós pályázatról szóló szabályokat, és bővítették a forgalmazható termékek körét szerencsejáték és dohányárut kiegészítő termékekkel. A harmadik pedig a 2013. évi I. törvény, amely további módosításként lehetővé tette, hogy a dohány-kiskereskedelmi tevékenység fedezetének biztosítása érdekében szeszesített, kávé, energiatalt, újságot, ásványvizet, üdítőitalt is forgalmazhassanak a dohányboltok. A jelen javaslat célja olyan további alkalmazhatóságot segítő pontosító szabályok lefektetése és az uniós jogfejlődésből fakadó kihívások kezelése, amelyek a legutóbbi módosítás óta szükségessé váltak.

A legizgalmasabb lényegileg az, hogy a javaslat reagál a kiskereskedők részéről érkezett észrevételekre. Ők azt kérték, hogy a dohánybolt működőképessége érdekében

szükség van a minimális kereskedelmi árrés törvényi garantálására. A tervezet az árrést ennek megfelelően 10 százalékban állapítja meg. Ilyen mértékű árrés mellett a kisebb forgalmú településeken is biztosítható lesz a szerény jövedelmezőség. A javaslat pontosítja a dohánykereskedelmi koncesszió pályáztatásának szabályait, rendelkezik arról, hogy az első vagy legalább egy megismételt eljárást követően 36 hónapig nem szükséges új pályázatot kiírni. Lehetőséget teremt egyben arra, hogy az állam mozgó boltok útján is gyakorolhassa dohánykereskedelmi tevékenységét. A tervezet szigorítja a vámhatósági engedélyezést, e szerint nem adható engedély abban az esetben, ha a kérelmezőnek 30 napon túli köztartozása vagy adótartozása van.

A jogszabálytervezet módosítja a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvényt, külön rendelkezéseket állapítva meg a dohány-kiskereskedelmi koncesszió pályáztatási szabályaira. A törvény jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXI. törvény módosítása egyfelől feloldja a további korlátozást, lehetővé teszi a kiskereskedők részére, hogy az adómérték-változást követő 15 napon túl is értékesíthessék a nagykereskedőktől már megvásárolt terméket. Ez az ő esetükben nem jár a készletezés veszélyével, a nagykereskedők esetében azonban már fennáll ilyen veszély. A helyi adókról szóló 199. évi C. törvény módosítása a dohánytermékekre is kiterjeszti azt a lehetőséget, hogy adóalapjuk megállapításakor az olyan áruk után, amelyek értékesítése után a belföldi értékesítés nettó árbevételét számolják el, csökkentse a nettó árbevétel összegét.

A törvényjavaslat legfontosabb része az, hogy pontosítja a fiatalkorúak védelmére vonatkozó szabályokat, egyértelművé teszi, hogy fiatalok nem léphet be a dohányboltba, ha belépett, akkor onnan ki kell utasítani, és addig nem lehet semmiféle értékesítési tevékenységet folytatni. Igazából egyértelmű, nem cél, hogy a fiatalok a dohánytermékeken kívüli egyéb termékeket a dohányboltban vásárolják meg.

Megkísértem röviden összefoglalni, hogy a tisztelt bizottság idejével mondjuk mértékletesen bánjak. Köszönöm szíves figyelmüket.

ELNÖK: Ezt igazán méltányoljuk az előterjesztőtől. A helyettes államtitkár urat kérdezem, kíván-e a kormány képviselőjében az előterjesztéssel kapcsolatban véleményt formálni. *(Igen jelzés.)* Megadom a szót.

SZABÓ FERENC titkárságvezető (Nemzetgazdasági Minisztérium): Elnézést kérek, elnök úr, én a helyettes államtitkárság titkárságvezetője vagyok, a helyettes államtitkár úrnak a miniszter asszonnyal egy másik programja van, ezért nem tud itt részt venni.

Tartalmilag nem kíván a kormány hozzáfűzni igazából semmit az előterjesztéshez.

ELNÖK: Köszönöm szépen a titkárságvezető úrnak. Ön jó ismerős itt a bizottságban, de a forgatókönyv gyakran megtéveszt a szó megadásában.

Megnyitom a vitát. *(Jelzésre:)* Tóth Csaba képviselő úr, Szilágyi György képviselő úr kezét látom, elindulunk ezen a nyomvonalon, és meglátjuk hogyan alakul a vita. Képviselő úr a szó. Parancsoljon!

TÓTH CSABA (MSZP): Köszönöm szépen a szót. Tavaly ősz óta nagyon sokat beszélünk erről a törvényről. El lehet mondani, ezzel a módosítással feltették az i-re a pontot, megkoronázták ezt az egész ügyet, amelyről a hétvégén a Transparency International igazgatója azt mondta, nem egyszerű érdeksérelemről, hanem konkrétan korrupcióról van szó, a trafiktörvény nettó korrupció.

Mi is történt valójában eddig? Tavaly ősz óta azt látjuk, hogy álságos módon támogatandó célok mögé bújtatva újraosztották a közel 500 milliárdos dohánypiacot. Hol vannak már azok a célok, amelyeket annak idején megfogalmaztak, hogy a fiatalok

dohányzásának visszaszorítása a legfontosabb cél? Hol van az a cél, hogy a megváltozott munkaképességűeket és a tartósan munkanélkülieket hozzák helyzetbe? Helyette mit látunk? Azt látjuk, hogy közel 40 ezer családtól elvették a megélhetést, átjátszották néhány ezer ismerősnek, rokonnak, barátoknak, ezzel a mai módosítással pedig busás hasznot is tettek a zsebükbe, mert azzal, hogy a garantált haszon, a garantált árrés a két és félszeresére emelkedik, ez azt jelenti, hogy a kereskedelemben plusz 20 milliárd forint tiszta haszon bekerül. Ez átlagosan azt jelenti, hogy egy koncessziótulajdonosnak garantálnak évi 10 milliárd forint tiszta hasznot, ezt kapták azok, akik most szerencsés nyertesek lettek.

A kérdés az, hogy akkor korábban mi szükség volt a termékkör bővítésére, hogyha most garantáltan a két és félszeresére emelik azt a hasznot, amellyel ezek a kis üzletek működni tudnak. Semmi szükség nem lett volna akkor kibővíteni az üzletekben a forgalmazható termékek körét, mert ezzel azt fogják elérni, hogy a környező kis üzletek fognak majd tönkremenni. Ezzel egy dolgot elérnek: a feketepiac borzasztóan meg fog erősödni. Vannak számok arra vonatkozóan, hogy az elmúlt másfél, két évben 1,5-2 százalékkal emelkedett a feketepiac Magyarországon, a dohánykereskedelem feketepiac, amely éves szinten becslések szerint 30-40 milliárdra tehető. A szakértők, a kereskedők azt mondják, hogy ezzel a törvénnyel, a pályázatok lezárásával, ezzel a módosítással körülbelül a duplájára nő a feketepiac. A trafikpályázatok elbírálásánál már látszik, hogy vannak teljesen fehér foltok, vannak olyan megyék, ahol a kétharmad ellátás nélkül marad, márpedig, ha valahol ellátás nélkül marad egy terület, semmi kétség nincs afelől, hogy a feketepiac, a feketekereskedelem ezt a rést nagyon gyorsan be fogja tölteni, nagyon gyorsan megjelenik, különösen azzal, hogy jelentős áremelkedés is lesz a garantált árrés bevezetésével.

Egy valamit lehetne tenni, ezt már javasoltuk is, és javasoljuk is, hogy azonnal érvényteleníteni kellene ennek a pályázatnak az eredményét, egy új kiírást közzétenni, amely átlátható, világos, tiszta módon kerül lebonyolításra, és átlátható módon kerülnek a nyertesek kiválasztásra, nem ilyen zavaros katyvaszban, mint ami most történt.

Elnök úr, egyelőre ennyi, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kis figyelmet kérek mindenkitől. *(Jelzésre:)* Látom, hogy jelentkezett, képviselő úr. Először Boldog István képviselő úré, azután Szilágyi György képviselő úré a szó. Parancsoljon!

BOLDOG ISTVÁN (Fidesz): Szeretném visszautasítani az állami szintre emelt korrupció szöveget. Ne haragudjon meg, képviselő úr, egy élő példát mondom önnek a saját körzetemből. Törökszentmiklóson az ön állítása szerint a helyi Szocialista Párt elnöke, egyébként volt országgyűlési képviselőjelölt, aki egyetlenként a városban két darab koncessziót nyert, valami fideszes barátsággal rendelkezik, úgy látom, és mellette még a pártot köthető hét személy, ugyanis a 13 koncesszióból hetet a Szocialista Párthoz köthető emberek nyertek. Elég furcsának tartom az önök állításait. Az egész országban ezt fűjják, nagyon furcsának tartom, tehát nem is értem, miről beszélnek. Pályázaton indultak, senki nem háborodott fel azon, hogy ilyen koncessziókat nyertek, és azok után, még egyszer mondom, a körzetem legnagyobb városában a koncessziók többségét megnyerték, és ilyeneket mondani, mint amiket ön mond, ne haragudjon, felháborító, arról nem is beszélve, hogy erős túlzásnak tartom ezzel az ön 40 ezer munkanélkülijét, akiknek a megélhetését elvettük, a dohánykereskedelem nagy része egyébként a multinacionális áruházakban folyt. Azt gondolom, önöket nagyon bántja, hogy a multinacionális cégeknél nem lehet ilyen tevékenységet folytatni, de azok a családok, amelyek koncesszióhoz és megélhetési forráshoz jutottak, mind magyar kisemberek, és nem multinacionális cégek, amelyek kiviszik az országból a hasznot, ők itt adóznak, itt élnek a falvakban, a városokban.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szilágyi György képviselő úré a szó. Parancsoljon!

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Engedje meg, hogy előtte reagáljak Boldog Istvánra, ehhez a törvényhez muszáj az előzményeket is figyelembe venni, azokról is hadd mondjak pár szót.

Azért örülök Boldog István felszólalásának, mert ebből is látszik, hogy az, ami az elmúlt 23 évben történt, az történik most is, a Fidesz és az MSZP nagykoalícióban, mindenféle mutyiban közösen lefölozi az országban azokat a dolgokat, amelyeket a kisemberek kárára tesznek. Itt is látszik akkor, hogy ebben a dohánykoncesszióban, ami felháborította az egész országot, nemcsak a fideszesek érintettek, hanem az MSZP-sek is, és főleg az a kérdés, hogy vajon itt is a 70-30 százalék volt-e jelen, és ezért inkább 70 százalékban a fideszesek, 30 százalékban az MSZP-sek nyertek. Arra, hogy nem különböző cégek vitték el ezeket a dolgokat és nem a különböző nagyobb vállalatok, hadd mondjak akkor erre én is egy példát. Önök a nemzeti együttműködés rendszere helyett megalakították a nemzeti dohánybárók és a nemzeti dohányklánok rendszerét.

Csak egyet mondok önnek. Itt van az Egyedi család esete. Árulja el nekem: hogyha ezek nem irányítottak voltak, akkor hogyan lehet az, hogy 9 körzetben az Egyedi család 19 koncessziót nyert el? Egyedi Bálint, Egyedi Gábor Ágoston, Egyedi István Tamás, Egyediné Balogh Emese, Egyedi Sepcsik Ágota, ők mind egy családhoz tartozóan 9 körzetben 19 koncessziót nyertek el. Meg kell nézni, hogy az Egyedi család vajon melyik nagy dohánygyártóhoz köthető? Dolgoznak-e ott? Állnak-e alkalmazásban ennél a dohánygyártónál? Vajon ez a dohánygyártó, ez a dohánycég egyébként kapcsolatban áll-e bármelyik fideszes politikussal, esetleg bármelyik előterjesztővel? Meg kell nézni, és akkor lehet összekapcsolódásokat találni. Ennek az egész ügynek miért kell az előzményével foglalkozni? Azért kell foglalkozni az előzményével, mert ennek a törvénynek a végrehajtása, amikor is a koncessziós eljárások után a nyertesek nevét közzétették, akkor mi is áttekintettük. A laikus számára is rögtön sokatmondó volt a lista, és okkal merült fel a kérdés, vajon hogyan lehet az, hogy a túljelentkezéseknél – a nagyobb városokban valószínűleg túljelentkezések voltak – egy személy 4-5 pályázatot is meg tud nyerni? Hogyan lehet az, hogy az egyik előterjesztő kerületében, mert ő ott polgármester is, a kiosztható koncesszió több mint a kétharmadát az ő szomszédja és annak a barátjával közös cége, amelyik egyébként kapcsolatban áll a kerülettel egy 120 milliós szerződés keretében, hogyan lehet az, hogy pont ők nyerték el? Az, hogy itt most az előterjesztő azt mondja, hogy a kiskereskedők észrevétele alapján gondolják úgy, hogy majd az árrést is emelni fogják, vajon kik azok a kiskereskedők? A Fidesz-közeli dohánybárók, dohánygyártók? Azok esetleg, akik részt vettek ennek az egész törvénynek a kimunkálásában?

Amit még megmutat ez a törvény, valóban így van, szólnak arról az újságcikkek, szólnak arról a hírek, hogy itt úgy történt a pályáztatás, hogy a helyi fideszes potentátok sokszor, esetleg a megyei frakciók döntöttek arról, hogy kik nyerjék meg ezeket a pályázatokat. Ha ez így volt, akkor ez hivatali visszaélés. Arról is szólnak a hírek, hogy állítólag komoly pénzeket kellett lerakni azért, hogy valaki pályázatot nyerjen. Ha ez így volt, akkor ez korrupció, akkor ez vesztegetés. Mi azt mondjuk, hogyha vissza tudják utasítani ezeket a vádakat, önöknek is az lenne az érdekük, hogy támogassák a Jobbik Magyarországért Mozgalom azon kezdeményezését, hogy erre az ügyre eseti bizottságot alakítsunk, és ez az eseti bizottság vizsgálja ki a pályáztatással kapcsolatos dolgokat. Önöknek is az az érdekük, hogyha a Fidesz teljesen tiszta ebben, és semmiféle takargatnivalójuk nincs, akkor kérem önöket, támogassák ezt a vizsgálóbizottságot, mindenféle kételyt el fogunk akkor oszlatni, mindenféle kételyre választ tudnak adni, hiszen akkor ez a vizsgálóbizottság biztosan nem fog megállapítani visszaéléseket. Tehát ez az előzmény.

Most akkor beszéljünk arról, hogy az előttünk fekvő törvénnyel mi a problémánk. Az egyik problémánk az, hogy már maga a törvény azt sugallja, hogy egy ilyen botrány kellős közepén benyújtanak rögtön most egy módosítást, ráadásul ez a módosítás ilyen dolgokat takar, mint amiket itt olvashatunk. Azt sugallja mindenkinek, Magyarország összes állampolgárának, hogy Magyarországon mi vagyunk az urak, mi mindent megtehetünk, mindenkin átgázolunk, senkinek nem számít semmi, mert megtehetjük, mert egy ilyen botrány kellős közepén, amikor kiosztották a fideszes barátoknak, potentátoknak és csatlósoknak ezt a piacot, akkor önök benyújtanak egy törvényt, amelyben arra hivatkoznak, hogy szerény jövedelemre tehessenek szert azok, akik a dohány-kiskereskedelemmel foglalkoznak, ezért megemelik az árrést 2,5 százalékkal.

Uraim! Az elmúlt két és fél évben önöknek nem jutott eszükbe, hogy azok, akik dohány-kiskereskedelemmel foglalkoznak, azok szerény jövedelemre tehessenek szert? Miért nem nyújtották be eddig ezt a törvénymódosítást? Miért fogadták el eddig, hogy 3-4 százalékos árréssel dolgozhassanak ezek a dohányértékesítők a dohány-kiskereskedelemben? Miért nem nyújtották be eddig ezt a törvényt? Eddig is benyújthatták volna, miért most, azonnal, pár napon belül?

A másik, ez benne van ebben a törvényben, hogy majd kiírnak egy újabb pályázatot arra az 1417 településre, ahol nem sikerült, nem volt érvényes a pályázat, kiírnak egy újabb pályázatot, s amennyiben nem lesz érvényes ez a pályázat, akkor önök odaadhatják, a Dohánykereskedelmi Zrt. odaadhatja bárkinek ezt a koncessziós jogot pályázat nélkül 36 hónapig. Ez az állami vagyon körébe tartozó jog, ezt önök ingyen odaadhatják bárkinek. Vajon kiknek fogják odaadni az eddigi tapasztalatok alapján? Kiknek fogják odaadni az eddigi tapasztalatok alapján? Ugyanazoknak a barátoknak, ugyanazoknak az ismerősöknek! Ráadásul még az is benne van ebben a törvényben, hogy nem is kell megvárni a pályázatát, hiszen amíg a pályázatát lezajlik, addig is odaadhatják. Tehát elkezdheti valaki a dohány-kiskereskedelmi értékesítést ezeken a területeken úgy, hogy közben pályázat van. Ha a pályázat érvényes, ha érvényes lesz, akkor valószínűleg abba kell hagynia, ha nem, akkor pedig folytathatja tovább.

A másik kérdés, hogy itt a pályázatnál, az üzleti terveknél elég furcsa a pályázat kiírása is, hogyha a 120 pontból 60 pontot szubjektív megítélés alapján ítélnék oda, ez pedig az üzleti terv volt. Vajon hogyan készítették az üzleti terveket? Ezért szeretnénk látni az üzleti terveket, ezért kértük azonnal a Dohánykereskedelmi Zrt. elnökétől levélben, hogy bocsássa rendelkezésünkre azokat az adatokat, amelyeket meg lehet nézni, amelyeknek nyilvánosnak kellene lenniük. Vajon hogyan készítették üzleti tervet 2 vagy 3 százalékos árréssel, vagy előre tudták, hogy 10 százalékos árrés lesz? Nem mindegy, hogy valaki 2 vagy 3 százalékos árréssel, 3-4 százalékos árréssel vagy 10 százalékos árréssel gondolkodik adott esetben egy üzleti terv végrehajtása során.

Mozgóboltok kérdése. Felvetettük már az elején, hogy vannak olyan rendezvények, csak egyet mondok, például a Forma 1, ahol célszerű lenne mozgóboltok árusítására engedélyt adni, de most semmi más nincs leírva, minthogy mozgóbolt-árusítás lehet. Milyen feltételekkel? Tehát a nemzeti dohányboltokra megfelelő előírások vannak, attól kezdve, hogy hogyan nézhet ki a portál, attól kezdve, hogy sötétített üveg kell, attól kezdve, hogy egy külön helyiség kell és minden egyéb, a mozgóboltokra milyen előírások lesznek? Erről egy szó nincs! Tehát ez azt jelenti, hogy lesznek olyan települések, ahol ezekben a településekben csak egy teljesen elzárt épületegységben lehet majd dohányt árulni, és lesznek olyan települések, ahol majd végigmehet a falu utcáján a mozgó dohánybolt, esetleg hangszórón hirdetheti is, hogy most lehet cigarettát venni? A kettő, már megint azt mondom, nincs összhangban egymással. Mindenképpen kíváncsiak lennénk arra, egyáltalán hogyan képzelik ezt az egészet.

Még egyszer azt mondom, hogy nem tudjuk támogatni, egyáltalán nem tudjuk támogatni ezt a benyújtott törvénymódosító javaslatot, sőt azt kérem önöktől, azt kérem az előterjesztőtől is, inkább azt támogassák, hogy először ennek az ügynek az előzményeit vizsgáljuk ki, öntsünk tiszta vizet a pohárba, támogassák az eseti bizottság létrehozását, és majd utána változtassunk esetleg azon, utána változtassunk a törvényen, ha valóban mindent rendben találtunk. Ha nem találtuk rendben a dolgokat, akkor pedig változtassunk egy olyan törvényen, ahol – még egyszer mondom – elképzelhető a hivatali visszaélés, a korrupció, vagy pedig a vesztegetés is fennáll, változtassunk törvényeken, ha ezeket kivizsgáltuk. Kérem, azt támogassák, hogy legyen egy eseti vizsgálóbizottság, vizsgáljuk ki ezeket a dolgokat, és majd utána beszéljünk arról, hogy milyen módon, miképpen lehetne esetleg változtatni, vagy miképpen lehetne esetleg más szabályok szerint a dohány-kiskereskedelmet biztosítani.

Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Szabó Zsolt alelnök úr jelentkezett, utána Tóth Csaba képviselő úr kap szót.

SZABÓ ZSOLT (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. A törvénymódosítás jelenéről beszélve, ott egy-két számot pontosítva, én nem értettem a 10 millió forint nyereséget. Számomra a számviteli kategóriák nagyon fontosak. Rengeteget számoltam előtte, hogy hogyan, mint lehet ezt összerakni, mennyire tart el ez ténylegesen családokat. Ha egy 2 ezer fős településen eladunk naponta körülbelül 1500 doboz cigarettát, akkor esetleg összejön talán egy évben olyan 5-6 millió forint körüli tiszta nyereség, de nem több, ezért támogatom maximálisan azt a törvénymódosítást, amely azt tartalmazza, hogy 10 százalék legyen a kötelező árrés – mert tudjuk, a dohánytermékek már régóta így működnek –, ami elszámolható. Ebben az esetben a kis falvakban, ahol lehet, hogy csak 1500, 2000 vagy 2500 ember él, és kifogásolva lett, hogy nem is pályáztak, ellátatlanul maradnak, azokon a településeken is ez egy megoldás. Ha ezek után sem lesz megoldás, ezzel segítve elő a pályázatokat, akkor jön újra a mozgó dohánybolt.

Emiatt a gondolat miatt, amit most levezettem, nem értem kedves jobbikos képviselőtársamnak azt a menetét, hogy azon multinacionális dohánykereskedelemmel foglalkozó, dohányjal gondolkodó és dolgozó cégeket védi, akiket ez a 10 százalék majd terhelni fog, ezt a gondolatmenetet végképp nem értem. Azt gondolom, amit Boldog István képviselőtársam is mondott, hogy nagyon sok ember és családjuk jut ezzel megélhetéshez. Ebben minden pártállású, minden színezetű ember van. Nagyon szívesen mondom majd Szilágyi képviselő úrnak olyanokat, akik az ő pártállásából kerültek ki. *(Szilágyi György: Most mondja!)* Fogok mondani, megmondom pontosan, hogy kiről van szó. Egyébként megmondom önnek őszintén, alkalmat tizenegyen kaptak, a tizenegyből körülbelül hatot, hetet nem is ismerek, ahogyan elolvastam a neveket. A többi pedig, úgy tudom, ott dolgozik, van egy boltja, tehát nem értem a személyre szóló felvetéseket. Konkrétan meg fogom önnek mondani azt, aki konkrétan az önök pártjához kapcsolódó, megnézem a nevet, melyik településen kapott. *(Szilágyi György: Előbb mondja meg a konkrét neveket!)*

Csak egy utolsó gondolat. Azért mondtam az első szavammal azt, hogy a törvénymódosításról kellene beszélnünk, annak a támogatottságáról vagy a nem támogatottságáról, és ezért próbáltam szakmai vonalra terelni a szubjektív véleményesorozat helyett.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tóth Csaba képviselő úr kap szót. Kíván-e más is szólani. *(Jelzésre:)* Boldog úr is jelzi, az elnök is jelzi, jól leszünk itt, rendben van. Most azoknak

adok szót, akik még nem szóltak, utána a következő körben azoknak, akik egyébként második nekifutásra tesznek megjegyzést.

Tóth képviselő úrnak megadtam a szót.

TÓTH CSABA (MSZP): Köszönöm szépen a megtiszteltetést. Szeretnék Boldog István, illetve az alelnök úr hozzászólására reagálni. Nem figyelt, képviselő úr. Nem azt mondtam, hogy ez a mi véleményünk, hanem azt mondtam, hogy a jogvédők mondják. Bizonyára hallott már a Transparency Internationalról, ennek az igazgatója mondja, nem mi mondtuk ezt, ők mondják, a jogvédők mondják, szeretnék kivizsgálni, meg fognak tenni mindent annak érdekében, úgyszólván azt gondolom, ezt azért tiszteletben lehet tartani.

Ugyan kiment az alelnök úr, de ma már az a garantált 10 milliós nyereség egy átlagszám. Ki lehet számolni, ha az éves dohányforgalmat nézzük meg azt nézzük, hogy körülbelül 5 ezer koncessziós szerződést osztottak ki, akkor abból körülbelül mennyi esik egyre, valóban tudjuk, a kistételepüléseken nem annyi, mint mondjuk a fővárosban a frekvenciált belvárosi üzleteknek, ahol több 100 milliós éves forgalmat tudnak elérni ezek az üzletek, ennek fényében is érdekes az, ha valakinek mondjuk öt koncessziója van itt a fővárosban, a Belvárosban, akkor több milliárdos árbevételt tud produkálni, és annak a 10 százalékkal garantált haszon esetében itt nem 2 millió forintról beszélünk, hanem több 10 millió forintról fogunk beszélni, és ennek a fényében kell megítélni azt az átlag 10 millió forintot, amit említettem. *(Szabó Zsolt felé:)* Sajnos, nem volt itt, de még egyszer elmondom: vitánk nincs ebben, hallotta, alelnök úr, mi így gondoltuk ezt az átlagot.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Boldog István következik, azután Korondi Miklós képviselő úr, majd az elnök is, Szilágyi képviselő úr is jeleztek. Képviselő úr, parancsoljon!

BOLDOG ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Lehet, hogy rosszak az emlékeim, de minthogyha az ellenzéki oldalról hallottam volna idáig azt, hogy nem fognak megélni ezek a trafikok. Eddig ezek a felvetések jöttek, hogy kicsi lesz az árrés, nem élnek meg. Most, amikor próbálunk segíteni, hogy megéljenek, bizony, bizony, tegyük fel, az én településemen, Kétpón, ebben a 700 fős faluban ebből a trafiktevékenységből nem lehet megélni, ez biztos. Gyanítom, hogy még a 10 százalékos árréssel sem lehet megélni, mert nem tudnak megvenni dohányárut, ez teljesen nyilvánvaló. Tehát nem véletlen az, megnéztem a körzetemben, hogy hány településen nem pályázott senki, vagy nem hirdettek győztest. Gondolom, azért nem hirdettek, mert nem pályázott senki, mert ha pályáztak volna, akkor hirdettek volna.

Kérem szépen, csupa 2 ezer fő alatti település, Nagyrév, Örményes, Tiszafenyő, nyilván azért, mert akik utána számoltak, valószínűleg azt mondták, nekik nem éri meg, és súlyos dolog lesz, ha nem lehet őket ellátni. Nyilván ezért van a törvényben az, hogy valamilyen úton, módon ott is meg kell oldani az ellátást, mert azért nem zárhatjuk el az embereket attól, hogy dohányterméket vegyenek. Mondjuk én nem vagyok dohányos, és szeretném megóvni magamat attól, hogy passzív dohányos legyek, úgyszólván nyilván próbálom, hogy minél kevesebb dohányos legyen körülöttem, és örülök annak, ha szigorítunk a törvényen, és a gyerekeimnek nem kell szívniuk a dohányfüstöt passzív dohányosként. Úgyszólván maximálisan támogatom azt, hogy legyen egy 10 százalékos fix haszon ezen, mert még egyszer mondom, nagyon-nagyon rossz lenne, ha a kistételepüléseken lévő trafikok egy-két év után vagy fél év után visszaadnák a működési engedélyüket, mert egyszerűen rájönnének, hogy ez veszteséget okoz nekik.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Korondi képviselő úr, öné a szó. Parancsoljon!

KORONDI MIKLÓS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Előzetesben annyit szeretnék mondani, hogy minden szavával egyetértettem, amit Szilágyi György képviselőtársam mondott, leginkább ugyanezeket szerettem volna én is felvetni a hozzászólásomban.

Röviden annyit szeretnék mondani erről a törvénymódosításról, hogy két szóval ki lehetne fejezni: álságos és gátlástalan. Álságos a címe miatt, mert nem arról szól a törvénymódosítás, hogy a fiatalok dohányzásának a visszaszorítása, hanem teljesen másról, a bizniszről szól az egész, és gátlástalan azért, mert csak akkor merték kihirdetni a 10 százalékos árrés megemelését, amikor már tudták, hogy kik vesznek részt ebben a bizniszben. Ezzel a két szóval tudom jellemezni ezt a törvénymódosítást.

Mellette egy kérdést is szeretnék feltenni. Tudjuk nagyon jól, a RO-RA vonatok megszüntetése után, illetve az e-útdíj majdani bevezetésével rengeteg, azaz több tízezer kamion fogja elárasztani útjainkat, illetve autópályáinkat. A kérdésem az, hogy a kamionsofőrök hol fognak hozzájutni a cigarettájukhoz, hiszen a benzinkutaknál megszüntették a cigaretta árusítását? Le fognak térni az autópályáról, vagy hogyan fogják ezt megoldani a kamionsofőrök? Tudjuk nagyon jól, hatalmas utat tesznek meg, leginkább unaloműzőképpen cigarettázni szoktak. Ez lenne az egyik kérdésem.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: A kormányoldalról van-e jelentkező? *(Nincs jelzés.)* Én élnék a lehetőséghez, az izgalmas vitát szélesíteném.

(Az elnöklést Zsigó Róbert alelnök veszi át.)

ELNÖK: Öné a szó, elnök úr.

SIMON GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen. A vita bizonyos elemeit nem eleveníteném fel, csak utalásszerűen mondanék néhány dolgot. Az egyik. Nem mi mondjuk, az érintettek mondják, sajnálatosan az a gazdasági félelem kapcsolódik a mostani áremelkedéshez, mert a piacon a cigaretták árának az áremelkedését fogja maga után vonni, és ez a legális piac további szűkülését és a feketepiac bővülését fogja jelenteni. Azt becsülik, hogy a feketepiac körülbelül 15 százalékkal növekedhet a legális piac rovására. Ez azt jelenti, csakhogy segítsek a titkárságvezető úrnak és az előterjesztőnek, hogy 2014-ig 45 milliárd forint bevételkiesés lesz a költségvetésben, ha ez az irány, ez a tendencia valósul meg. Ezek nem politikai megjegyzések, ezek szakmai megjegyzések.

Van egy másik felvetés, ezt Vámos György, az OKSZ főtákarja mondja, hogy olyan rossz piaci konfliktust teremtettek a helyi kis boltok, a környékbeli élelmiszerboltok és az új dohányboltok között, amelynek a vesztese mind a kettő, de ebben a pillanatban úgy tűnik, a helyi kis boltok lesznek. Nyilvánvaló, nem hiszem, hogy az előterjesztő szándéka az lett volna, hogy ilyen folyamatot indítson el.

Csak megjegyzem, már nincs szó az eredeti célokról ebben az előterjesztésben, a népegészségügyi szempontokról már régen nincs szó, de mégis szeretnék egy javaslatot tenni, bár mi nem támogatjuk az előterjesztést, de önök, akik ezt még variálni fogják, mérleget kell tenni, hogy ott, ahol például a fiatalok kiszolgáltatásáról és az ehhez kapcsolódó védelemről van szó, a felsorolás 1. pontjában „törekedni kell arra” kifejezés van az előterjesztésben. Ez a jogban egy nehezen értelmezhető kifejezés, sokkal inkább „biztosítani kell”. Esetleg írják át. Kormánypárti képviselőtársaimnak mondom, esetleg írják át egy módosítóban ezt, mert biztosan emlékeznek arra, hogy teljesen más metszetben már találkoztunk ilyen problémával, amikor a szolgáltatóknak törekednie kell arra, hogy a termék 15 napon belül kijavításra

kerüljön, azután azt látjuk, hogy a szavatossághoz, a cseréhez kötődő jogszabálynál folyamatos vita volt. Javasolom, hogy a „törekedni kell arra”, törekedtem arra, de nem sikerült típusú a jogi értelmezésen kellene változtatni. Ez még mindig nem politikai, hanem szakmai felvetés volt.

A köztes állapot az, hogy kik nyertek, hogyan nyertek. Nyissák ki az újságokat, legyen az kormánypárti, ellenzéki vagy szakmai, minden média ettől hangos, beazonosítható módon listákat közölnek. El kellett volna ezt a szituációt kerülni, és akkor ma nem lenne ideges senki, ha felolvassák, ki mindenki nyert. Nem akarom itt kigyűjteni, hogy melyik cégek tulajdonosai különböző mezben nyertek, itt három-négy céget mindenki kiemel, kereskedelmi cégeket. Az a szerencsétlen helyzet is előáll, hogy a BKIK egyik vezető asszonya is nyert egy ilyen trafikot. „Tök hülye” szituáció, hogy a nyertesek között van. Ez is egy olyan szituáció, amit most magyarázniuk kell önöknek, holott nyugodtan letudhatták volna egy ennél jobb módon. Az meg, hogy helyben kik nyernek, itt van az egyik cikk. Egy politikán kívüli személy, egy kapuvári trafikos 20 év alatt felépítette a Belvárosban a boltját. Ő volt az egyetlen, aki tuti biztosan nem nyert, helyette a településen ismeretlen 19-20 éves fiatalok nyertek boltokat koncesszióval. Itt az lesz az érdekes, hogy vajon mögöttük ki állhat, nyilvánvalóan ez az érdekes történet. Őszintén azt gondolom, ez az egész szituáció borzasztóan méltánytalan. Önök ezt az egész ügyet úgy indították, hogy ez a fiatakorúak dohányzását visszaszorító és az ellen fellépő intézkedés, ma meg már egy nagyon ócska kis bizniszelés lett ebből történetből. Azt gondolom, szerintem ez egy „tök hülye” szituáció, ez önöknek sem jó, senkinek sem jó, az egészséget vissza kellene vonni, újra kiírni a pályázatot ellenőrizhető módon, írják ki, ahogyan gondolják, de óvjuk meg egymást ezektől a történetektől. Egyébként azt, hogy ennek mi lesz a következménye, szerintem közösen viseljük el, mert az a vágya Boldog képviselőtársamnak, hogy innentől kezdve kevesebben fogják ráfűjni a füstöt, ettől senki nem fogja kevésbé ráfűjni, sajnálatosan ezt a helyzetet nem fogja előidézni.

Ha visszakérdeznének, én is kigyűjtöttem példákat a XVIII. kerületben, hogy az én választókerületemben, az én szülőfalumban kik nyertek. Nagyon tanulságos ez, kedves képviselőtársaim, nagyon tanulságos. Ha most elkezdénék kielemezni, hogy kik vannak a nyertesek között, milyen politikai színezetben szerepelnek, tudnék önöknek meglepetést okozni, ha a listát megnéznék. Tehát ezért szerencsétlen az egész történet, mert a ne dohányozzanak a fiataloktól eljutottunk oda, hogy most melyik politikai közszereplő famulusa nyerte meg a boltot vagy melyik nem, egészen elrémisztő ez a történet.

Köszönöm szépen.

(Az elnöklést Simon Gábor elnök veszi át.)

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Most a kormánypárti oldalon az alelnök úr következik. Mivel nem politizáltam, nyilvánvalóan ön is szakmára irányuló kérdéseket fog mondani, utána Szilágyi képviselő úré a szó. Parancsoljon, alelnök úr!

ZSIGÓ RÓBERT (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Annál semmiképpen nem leszek politikusabb, mint ön volt. Azt pedig szeretném kérni, szerintem itt szűk körben vagyunk, nem akarom idézni, „tök” milyen a szituáció, ami elhangzott, a bizottság tekintélyének a megóvása érdekében az ilyen kifejezéseket mindenképpen kerüljük, szerintem ez mindannyiunk érdeke. A bizottsági jegyzőkönyv felkerül az internetre, ezt többen olvashatják.

A másik dolog. Vannak olyan képviselők, akik nem voltak itt a bizottság megalakulásakor, amikor megegyeztünk abban, hogy a Fogyasztóvédelmi bizottság minden lehetőséget megragad, hogy elkerülje a politizálást. Ez a fogyasztóvédelem területének sem érdeke, nem érdekünk nekünk sem, és megpróbálunk olyan témákat elővenni, olyan témákban

akár egyetérteni vagy megvitatni, vitatkozni, mert nem mindenben értünk egyet, ami a fogyasztóvédelem területét előreviszi. Most úgy látom, hogy a kampány közeledtével ez az egyezség, mert azt sem mondom, hogy hallgatólagos, mert annak idején a bizottsági jegyzőkönyvbe mondtuk, az egyezség kezd felborulni, és még egyszer mondom, ennek nyilvánvalóan oka van a választások közeledtével, de mégis azt kérem, ezt tegyük olyan formában, ami még nem lehet egy idő után a fogyasztóvédelem területének a kárára. Olyan széles, színes a fogyasztóvédelem területe, ahogyan ezt itt sokszor elmondtuk, hogy egyszer én is utánajárok, biztosan van a Portik-Laborc jelentésnek is fogyasztóvédelmi vonzata, ha más nem, az, hogy mit ettek az asztalnál az akkori kormánypártokhoz köthető valakik és az akkori alvilághoz köthető valakik, és akkor megvitatjuk a fogyasztóvédelmet érintő kérdéseket, de szerintem ez egyikünknek sem hiányzik.

Megint olyan kijelentések hangzottak el, amelyekre szeretném felhívni a figyelmüket, többször is elhangoztak, és szeretném kijavítani, egyébként nem volt ingerenciám hozzászólni. Többen elmondták, nem mi mondjuk, hanem a sajtó, a jogvédők, a média, így, hogy a sajtó, a jogvédők, a média maguktól találták ki, amit mondanak, mert ez így szokott működni, maradjunk ennyiben. Az, hogy semmi köze nincs az előterjesztésnek az eredeti szándékhoz, lehet, hogy a kifejezés most nem megfelelő, amit az elnök úr is elmondott, lehet, hogy érdemes lenne egy módosító indítvánnyal ezen javítani, csak a hozzászólása első részében arról a részről beszélt, ami a fiatalok dohányzásának csökkentéséről szólt, ezt szeretné módosítani, utána a második részben elmondta, hogy nincs is ilyen rész. Akkor kell-e módosítani azt a részt, mert van, vagy nem kell módosítani, mert nincs olyan rész, és nem kell módosítani, merthogy fontos, nem kis mértékben foglalkozik egyébként ezzel a kérdéssel az előterjesztés. Nem értek önnel egyet abban, nyilván ön is és én is szakemberek vagyunk, ez is egy ilyen megjegyzés, tehát nem értek egyet azzal, ha kevesebb helyen lehet cigarettát kapni, annak nincsen semmiféle befolyása arra, hogy hányan dohányoznak. Még egyszer mondom, mind a ketten szakemberek vagyunk, nem is kell ebben nyilván egyetértenünk.

Szilágyi képviselő úr nyilván reagálni szeretne majd rá, csak arra szeretném felhívni a figyelmét, hogy óvatosan bánjon a kifejezésekkel, mert a rokonok és a barátok általában belepuffogatása a levegőbe, meg az, hogy ki, milyen internetes blogon, milyen listát készít, és mit feltételez, hogy ki kinek az ismerőse, nem tudom, hol, egyébként a települési polgármesterek egy kisebb, nagyobb településen ismerik-e vagy nem a saját választóikat, ezek mindenképpen visszatetsző dolgok, mert ha azt mondanák, hogy nem ismerik, akkor önök azt mondanák, nem alkalmasak polgármesternek. Legyenek szívesek – hogy is mondjam – egy kicsit megfontoltabbnak lenni, mindannyiunknak ez az érdekünk. Vizsgálatot lehet kérni, vizsgálatot lehet tartani, mindegyikről törvényes pályázati eljárás alapján döntött a Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit Zrt. Ha valakinek ez ügyben más a véleménye, akkor vizsgálódjon, ennek az égvilágon semmi akadályja, de az a vizsgálódás kategóriáján kívül esik, hogy úton, útfélen embereket vádoltak meg azzal, rokona, barátja, ismerőse, úgy hallottuk, úgy olvastuk, úgy mondták, azt csiripelték a verebek. Ez mind-mind alaptalan vádaskodás.

Ha valaki vizsgálódni akar, akkor vizsgálódjon, nézze meg, ki pályázott, aszerint vonjon le következtetéseket, de általánosságban csak azért megvádolni embereket az interneten, mert egyébként a sajtó egy másik ügy iránt érdeklődik, hogy az előző kormányzati ciklusban milyen politikához köthető emberek, a politika által kinevezett nemzetbiztonsági vezetők találkoztak maffiát vezető emberekkel, és onnan pénzt kaptak, vagy nem kaptak, befolyásolni akarták az előző választások eredményét vagy nem, azért, hogy ne erről szóljon a média, megvádolni úton, útfélen embereket azzal, hogy jogtalanul nyertek el egy törvényes, nyílt pályázati eljárás során trafikot, hogy ezt működtethessék, úgy látom Budapestről is, hogy most már mindenki ismeri az ország minden szegletét, és mindenhol helyismerettel rendelkezik, hogy ki kinek az ismerőse, melyik utcában, milyen trafik nyílt vagy nem nyílt.

Örülök ennek, hogy mindenki ilyen tájékozott lett három nap alatt, de még egyszer mondom, ez kívül esik a törvényes vizsgálat keretein, kívül esik! Mindenki, aki ilyeneket mond, szerintem gondolja végig, mit csinál, és ha valakinek nem tetszik az, ami történt, természetesen lehet róla véleménye, vizsgálódhat, de azt gondolom, nem lehet olyan helyzet, amikor csak úgy, a levegőbe mondva vádolnak meg mindenkit, hogy ki kinek a kicsodája.

Azt kérem, egyrészt próbáljuk meg ez ügyben a bizottság tekintélyét is megóvni, másrészt pedig szerintem azokat az embereket, akik szeretnék ez ügyben dolgozni, teljesen természetes, hogyha eddig körülbelül 40 ezer helyen lehetett dohányterméket árulni, ezután 5-6-7 ezer helyen lehet, akkor természetesen vannak sértett emberek, természetesen vannak érdeksérelmek, ezt nem vitatom, és nem vitatom, hogy ez problémát okoz, semmi ilyet nem vitatok, csak azt mondom, ez nem ok arra, hogy mindenféle helyismeret nélkül mindenféle embert minden ok nélkül megvádoljanak azzal, hogy valakinek a valakije. Ha valakit ilyen tekintetben már összehoznak egy politikussal, egy polgármesterrel, egyébként ilyeneket írnak a sajtóban, hogy ismerheti, vagy talán ismerheti, talán ismeri, akkor mindjárt keresztre is feszítik, elmondják, hogy kinek a kicsodája és ez teljesen jogszerűtlen. Uraim, ez mégsem méltó hozzánk. Azt kérem, ha valakinek ezzel problémája van, akkor vizsgálódjon, ha valakinek ez a törvényjavaslat, hogy visszatérjünk a napirendben szereplő javaslatra, nem tetszik, akkor ne támogassa, ha olyan rész van benne, amiről azt gondolja, hogy át kell fogalmazni, akkor beadhat módosító javaslatot, ha úgy gondolja, hogy el akarja mondani a véleményét az általános vitában, akkor mondja el, csak azt kérem önöktől, hogy megfontoltabbak legyenek, és ne vádaskodjanak úgy, hogy nem ismerik, mi történik, csak olvasták, hogy esetleg valaki ismerhet valakit.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szilágyi képviselő úr és én magam is szeretnék még szólni.

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Alelnök úr, elmondom önnek, ha eddig nem tudta, a Fideszen kívül van még Magyarországon olyan országos lefedettségű párt, például a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom, amelynek vannak megyei, helyi alapszervei és hasonlók. Képzelve el, három nap alatt egy országos lefedettségű párt pontos információkat tud kapni az ország bármely szegletéből, és arról is pontos információkat tud adni, hogy az éppen adott településen vagy az éppen adott megyében ki, milyen pályázatokat nyert. Mi is ezt tettük. Vannak önökön kívül még más országos lefedettségű pártok is.

Alelnök úr, úgy érzem, védik a védhetetlent. Védik a védhetetlent. Jelen pillanatban ez egy akkora arcátlanság, hogy ezért kell erről itt beszélni. Ez a mostani törvénymódosítás, amit benyújtottak, ez is az arcátlanság legnagyobb fokát mutatja, az arcátlanság legnagyobb fokát eredményezi. Önök szerintem ugyanolyan metodika szerint csinálták egyébként ezt a dohánybolt koncessziót is, mint ahogyan a termőföldpályázatokat, az EU-s pályáztatásokat és egyébként az állami pályáztatásokat is. A különbség csak annyi volt, és ezért lett ebből országos botrány, mert nagyon ritkán találkozik az egyszerű állampolgár olyan cégekkel, amelye mondjuk több 100 millió forintot nyernek pályázaton. Nagyon ritkán találkozik a magyar állampolgár testközelből olyan offshore cégekkel, amelyeknek önök több 10 vagy 100 milliárdot biztosítottak EU-s forrásokból a fejlesztésekkel, ezekkel ritkán találkozik, nem érinti, viszont nincs talán olyan magyar ember, aki egy trafikost vagy egy dohánykiskereskedőt ne ismerne.

Mi történt most? Akkor beszéljünk a tényekről. A következőket tapasztalták az emberek. Azt tapasztalták az emberek, ellentétben azzal, amit önök mondtak, hiszen mit mondtak? Azt mondták, hogy munkahelyeket teremtenek, azt mondták, a családi vállalkozásoknak próbálnak majd lehetőségeket nyújtani, azt mondták, már akkor

vitatkoztunk vele, hogy a gyestről visszatérő kismamák és a munkanélküliek jutnak majd hozzá ezekhez a lehetőségekhez. Akkor vitatkoztunk vele, mert elég nehéz lehet munkanélküliekkel indulni egy ilyen pályázattal és egy ilyen pályázaton. És mi történt? Ha a családi vállalkozásokról beszélünk, akkor mondjuk ki nyugodtan, önök kinyírták azoknak a családi vállalkozásoknak a nagy részét, ez tény, amelyek eddig dohány-kiskereskedelemmel foglalkoztak. És mi történt? Odaadták olyan embereknek, akik életükben még nem foglalkoztak dohány-kiskereskedelemmel, nincs üzletük, és ezek most hiénaként köröznek azok között a családi vállalkozások között, amelyeknek csődbe megy az üzletük, és meg akarják vásárolni az üzletüket. Ezek azok az arcátlanságok, amelyek felháborították a közvéleményt. És akkor beszéljünk a konkrét tényekről, mert várom az alelnök úrtól, ezért kértem most szót, hogy nevezze meg itt, ha talál ilyen jobbikos érdekeltséget, akkor nevezze meg! De higgye el, ha egyetlenegy ilyen találni fog, akkor a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom ebben az ügyben lépni fog, mert mi nem hiszünk abban, hogy következmények nélkül lehet bármit csinálni. Mondja akkor ezt majd a jegyzőkönyvbe!

De nehogy az legyen, hogy csak puffogtatunk a levegőbe, mondok én önöknek olyan dolgokat, amelyek bizonyítják azt, hogy súlyos összefüggések lehetnek mondjuk a termőföld pályázatok, az EU-s támogatások és a dohánykoncessziók nyertesei között. Mondok egyet. Lázár János tanácsadója Sántha János. Kihez köthető Sántha János? Melyik céghez köthető Sántha János? Nagyon jól tudják. Érdekes módon... *(Zsigó Róbert: Bocssásson meg, képviselő úr, azt sem tudom, ki az a Sántha János!)* Jó, lehet, hogy ön nem tudja. Képzelje el, még az Európai Unióban is tudják. Amikor kiküldték az Európai Unióba...

ZSIGÓ RÓBERT (Fidesz): Képviselő úr, ne vonja kétségbe, hogy én valakit nem ismerek! Nem ismerem az urat, nem tudom, kicsoda! Elnök úr, valótlanosságokat lehet állítani a bizottsági ülésen?

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Alelnök úr, a tény az...

ELNÖK: Meg fogom adni a szót, most kormánypárti hozzászóló következik. Az ülést én vezetem. Kaptam az előbb kritikát, majd erre reagálni fogok, de jelzem, nem fogják kitenni az ablakba. Egyelőre azonban én vezetem az ülést, ebből következően most Szilágyi úr a szó, utána az alelnök úr kap szót, ha ezzel gondja van, utána én kapok szót, majd újabb képviselő kap szót, így haladunk sorban.

Szilágyi képviselő úr a szó.

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Esetleg akkor segítek az alelnök úrnak, idetartozik a témához, hogy ki is Sántha János. Sántha János e-mail címéről küldték ki az Európai Unióba véleményezésre ennek a törvénynek az első formációját, az ő e-mail címéről ment ki, ezt már Lázár János is elismerte egyébként, tehát ez tudható.

Mondom az összefüggéseket. Ez a Sántha János a Tabán Trafik és a hódmezővásárhelyi Veritas Trafik cégekhez kötődő személyeken keresztül jelentős koncesszióhoz jutott. Ugyanez a két cég az utóbbi években több mint 805 millió forint vissza nem térítendő EU-támogatáshoz jutott, legutóbb egy hónappal ezelőtt nyertek el 50 millió forintot úgy, hogy még önerőt sem kellett biztosítaniuk, hogy a tényeknél maradjunk.

Mondok önnek mást tény is, hogy ne csak úgy a levegőben lógjon. A földhaszonbérleti szerződések egyik legsikeresebb befutója a Jurek család, az országos átlag tizezerszeresének megfelelő 320 hektár földhöz jutottak. Mit gondol, Felcsúton ki nyerte meg a dohány-kiskereskedelmi koncessziót? Jurek Károly! Nemcsak Felcsúton nyerte meg egyébként ezt a koncessziót, hanem Bicskén is. Tehát mi konkrét tényekkel, konkrét adatokkal is tudunk szolgálni. Ha esetleg önök nem tudnák azt, csak az újságírók fantáziája,

csak a különböző blogok fantáziája, csak az összes tévécsatorna fantáziája az, hogy ma Magyarországon ezzel az üggyel foglalkoznak, ezek szerint hogyha ez tényleg így van, akkor majd én is elnézést fogok öntől kérni, gondolom, az összes olyan újság, olyan tévé, olyan blog, olyan rádió, amelyik ezzel foglalkozott, és meggyanúsította a Fideszt, hogy ez nem egy normális pályáztatás volt, majd azok is bocsánatot fognak önöktől kérni, hiszen minden valószínűség szerint akkor csak önöknek lehet igazuk ebben a kérdésben. Ezt is nagyon jól alátámasztja az, amit ez a törvénymódosítás is mutat, úgy néz ki, ebben az országban önök elhitték azt, hogy világeletükben hatalmon lesznek, világeletükben kormányozhatnak, az ország összes lakosa az önök hűbérese, akiknek kötelességük kiszolgálni önöket, és kötelességük eltérni bármit, amit önök ebben az országban csinálnak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Döntsék el, hogy Boldog úr vagy az alelnök úr következik.*(Jelzésre:)* Boldog István, utána az elnök, majd az alelnök úr következik, kísérletet teszek lezárni a vitát, hátha sikerülhet.

Boldog képviselő úré a szó.

BOLDOG ISTVÁN (Fidesz): Tisztelt Szilágyi Úr! Meg kell jegyezni, eddig úgy gondoltam, megmondom önnek, hogy az én körzetemben ki és hány jobbikos van, de ezek után nem fogom megmondani. Én egyetlen család megélhetését sem vagyok hajlandó elvetetni önökkel! Hogyan gondolja ön azt, hogy valaki egy törvényes pályázaton megnyer egy koncessziót, majd ön itt azt mondja, hogy a Jobbik, ha a Jobbikhoz köthető, egyáltalán a szavazója, akkor gondoskodik arról, hogy elvegyék tőle. Gondolkodjon már el azon, hogy miről beszél! Hogyan gondolja azt, hogyha ez az ember megnyerte, nem is egy ilyen van a egyébként a körzetemben... *(Szilágyi György: Nem azt mondtam, hogy elveszük, azt mondtam, következménye lesz!)* Igen, azt mondta, hogy el fognak járni vele szemben. Ne haragudjon, azt gondolom, embereket fenyegetett meg, ezért nem fogom megmondani, szerintem ezek után már Szabó képviselőtársam sem fogja megnevezni... *(Szilágyi György: Mert nem tudják!)* Tudjuk mondani, ne haragudjon!

Egyet szeretnék önöknek mondani. Ön itt folyamatosan és Korondi úr a benzinkutakért aggódik. Én is feltételezhetek valamit. A MOL talán támogatja a Jobbikot, vagy miért féltik annyira a benzinkutakat? Egyáltalán ön folyamatosan arról beszél, hogy elvettük valakiknek a megélhetését. Biztosan van olyan volt trafikos, aki most valamiért nem nyert, de nem tudhatom, hogy miért nem nyert, de nem nyert. Még egyszer mondom: a dohánykereskedelem nagy része a nagy multiüzletekben volt, akik nem ide adták vissza a hasznot, most pedig a kisembereknél lesz. Azt gondolom, nagy többségében biztos, hogy a kisembereknél, mert ne haragudjon meg, én is megnéztem, a saját körzetemben kik nyertek, még akkor is azt mondom, hogyha történetesen az általam előbb elmondott Törökszentmiklóson az MSZP két koncesszióját megnyerő ember sem egy multi ember, ő is egy kisember, és ide adózik. Nem láttam a saját körzetemben olyat, hogy multi nyert volna, bár mindenkit én sem ismerem a listán természetesen, de nem is kell ismernem. A saját településemen például, ahol hétszáz lakunk, nem is tudom, az önök véleménye szerint nem is ismerhetek mindenkit.

Elmondom önnek, legalábbis nálunk, Kétpón csak a boltosok gondolkodtak azon, hogy pályáznak. Érdekes módon az összes boltost ismerem, mind a hármat, és érdekes módon az egyik boltosnak hosszú évekig együtt fociztam a férjével, a másik kettő pedig, talán még azt is mondhatom, nem fogják ezek után elhinni, a baráti körömhöz tartozik. Óriási, érdekes, csak egy pályázott! Ne haragudjon, főleg a kistelepüléseken ez nem akkora biznisz, hogy rohángáltak volna a pályázatra az emberek. Lehet, hogy a városban az, de egy kistelepülésen semmiképpen sem, és kikérem magamnak, hogy polgármestereket vádolnak meg önök, azért, mert ismerik a lakosságot! Igenis, ismerem a lakosaimat, sőt azt is mondhatnám, hogy nagyon

sok lakost ismerek a 23 településen, akiknek az életéért most próbálok felelni, vagy próbálom segíteni az ott élőket. Onnan is nagyon sok embert ismerek, és büszke vagyok rá, hogy sok embert ismerek! Ne haragudjon meg arra, aki sok embert ismer. Önnek nincs körzete, mert listás képviselő, de én büszke vagyok arra, hogy sok embert ismerek. Tudja, nagyon nem szeretném, ha azért érne valakit hátrány, mert az ismeretségi körömbé tartozik. Nagyon nem szeretném, ha azért érne hátrány valakit, mert engem éppen ismer, és holnapután le kellene tagadnia, hogy az ismerősöm, netalántán még vállalkozó is, aki kapott valamilyen huszadrangú munkát egy állami megrendelésben. Ez mindennek a teteje, hogy önök idejutottak, ne haragudjon meg! El kellene gondolkodniuk azon, hogy önök embereket vádolnak meg olyan dolgokkal, amelyeket nem tudnak bizonyítani. Azokat, akikről ön beszél, én nem ismerem, én a magam nevében és a saját körzetemben élők nevében kikérem azt, amit ön mond! Minden feltételezésük miatt, ne haragudjon meg, fel vagyok háborodva, hogy egyáltalán megteheti azt, hogy ilyeneket csinál! Azt is el mondanom, nem vagyok benne biztos, hogy a 700 fős Kétpón tíz embernél többen tudják, és egyébként is foglalkoznak velem, hogy ki nyert trafikot és ki nem, azon kívül, hogy önök mindenféle feltételezéseket átadnak az újságoknak, és elmondják. Nem ez foglalkoztatja az embereket.

Tudja, mi foglalkoztatja az embereket? A rezsidíjcsökkentés foglalkoztatja, az több millió embert foglalkoztat, az én körzetemben több tízezer embert foglalkoztat, igen, az foglalkoztatja!

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ez egyébként sem egy érzelemmentes vita, nem akarom tovább durvítani, de pár megjegyzést a jegyzőkönyv kedvéért tennem kell, ezt leginkább az őszinte szakmai együttműködés miatt teszem.

Nagyon sajnálnám, ha egy jó szakpolitikust elveszítenék egy kemény szóvivő miatt. Őszintén szólva az alelnök úr nyitotta meg ezt a pontot, hogy egy olyan szituációban próbálnak meg egy álláspontot védeni – most próbálok irodalmi módon fogalmazni – és bambának nézni mindenkit, amelyben az egész ország érti ennek a háttérét, önök pedig folyamatosan beleállnak ebbe a konfliktusba. Ezt megtehetik, az alelnök úr megteheti, hogy a szakmaiság jegyében Laborc-Portik ügyet mondogat itt, mert mindent meg lehet tenni ezen a bizottsági ülésen a szakmaiság jegyében, de ez a helyzetem nem változtat, higgyék el. Erről a helyzetről, erről a szituációról a magyar társadalom többsége már véleményt alkotott. Ezzel mindössze az önök érzékenységet abban sértettem, hogy négy szakmai észrevétel után egy politikai megjegyzést tettem, hogy bizony kicsit szerencsésebb lett volna ennek a kiosztása, ezen fellelkesülve osztottak ki engem ilyen módon, miközben a képviselőtársaim ennél sokkal keményebb és direkter megjegyzéseket is megfogalmaztak, de félreértés ne essék, egyiket sem cáfolták. Mindegyiket kikérték maguknak, keményen visszautasították, de egyiket sem cáfolták, hogy ne így volna. Ez nyilvánvalóan egy vitakultúra része, ezt úgy hívják, a kollégák biztosan ismerik, ez a neuro-lingvisztikus programozás része, ezt meg lehet tanulni, ezt önök korábban csinálták, ez egy kommunikációs technika, meg lehet tanulni, hogy nem védekezem, támadok. Ha állítanak valamit, akkor nem azt mondom, hogy ez nem így van, nem, nem, hanem a másikra ráhúzok egy másik olyan támadást, hogy magyarázkodjon a másik abban az ügyben. Zseniálisan csinálják, őszintén minden tiszteletem ennek a megtanult technikának, de ezt nem tudom elviselni, mert vagy arról beszélünk, ami itt van, vagy egymást ütni, verni fogjuk, de ebben nem leszek partner, higgyék el. Igaza van, alelnök úr, ez a bizottság nem azért jött létre, hogy a frusztrációjukat kioltsuk, de egy ilyen előterjesztésnél, ami nem szakmai előterjesztés, ezt ne állítsák. Ez egy gazdasági, politikai előterjesztés, hogy kinek micsodát juttatok, ez is egy szakma, ez tény és való, ez nyilvánvaló.

Én mindössze ennyit kifogásoltam, és megteszem még egyszer, hogy az eredeti előterjesztés arról szólt, hogy szorítsuk vissza a fiatalok érdekében a dohányzást, a mai

előterjesztés pedig arról szól, hogy a nyerteseket egy utólag hozott döntéssel még nagyobb lehetőséghez juttassuk. Őszintén szólva, ezt már nem látom szakmai előterjesztésnek. Ezzel sértettem meg az önök érzékenységét, és azon magyar állampolgárok közé tartozom, akik nem fogják hagyni, hogy bambának nézzék őt minden egyes esetben. Az ország rejtett újrafelosztása zajlik számos területen, ezt a képviselő úr is mondta. Ha ezt esetleg valaki kifogásolja, legyen annyira mértékletes, hogy a nyertesek most minden téren, gazdasági téren és egyéb téren, minden téren felosztják az országot.

Mutatom, képviselő úr, itt van a XVIII. kerület listája. Itt van egy fideszes politikus, az önök tagozatának az egyik képviselője. Szóba hoztam őt név szerint? Nem hoztam szóba, nem tettem meg, direkt azért nem, mert nem akartam ilyen irányba elvinni ezt a történetet. Nekem most ne magyarázzák azt, hogy ez véletlenül volt, csak arra járt, és a kezébe nyomtak egy koncessziós szerződést, mert mást úgysem tud csinálni! Erre mondtam az előbb helytelenül, hogy hülyének ne nézzük egymást, de legalább bambának ne nézzük egymást ebben a kérdéskörben, tudomásul vesszük ezt a szituációt.

Én viszont tettem fel szakmai kérdést, hármat is, remélem, valaki majd válaszolni fog. Igénylem, hogy ezekre válaszoljanak, mert ezeknek semmi köze nem volt sem a személyi érintettséghez, sem egyéb dolgokhoz, szigorúan szakmai kérdéseket tettem fel. A magam részéről lezártam ezt a vitát, és kérem, ne oktassanak ki más ügyekkel, amelyek más bizottságban zajlanak, ezeket nem igénylem. Őszintén szólva, azt gondolom, ide, ehhez az előterjesztéshez tegyünk érveket, annak még nagyon szívesen adok helyt.

Természetesen az alelnök úr a szó. Van-e még, aki most ebben a felindult állapotban tervezi, hogy hozzá kíván szólni? (*Nincs jelzés.*) Amennyiben nincsen, az alelnök úr zárásával nyugvópontra tehetjük ezt a vitát.

Az előterjesztőt és a kormány képviselőjét kérem, valamit azért reagáljanak erre a nagyszerű vitára, mert azért volt egy-két kérdés, amelyekre érdemes volna reagálni.

Alelnök úr, parancsoljon!

ZSIGÓ RÓBERT (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Higgye el, nem vagyok felindult állapotban, nincs okom felindult állapotban lenni. A helyzet a következő. Van köztünk egy félreértés, amit most nem állítom, hogy önök kifejezetten direkt félremagyaráznak, de ha nem így lenne, akkor nem tudnák megérteni. Azok közül, akik hozzászóltak, egyikünk sem azt mondta, hogy egyet kell értenünk ebben az ügyben, egyikünk sem azt mondta, hogy önöknek nem lehet más véleményük. Én azt kértem önöktől, hogyha más véleményük van, akkor joguk van arra, hogy elmondják, és ennek kifejezést adjanak, joguk van arra, hogy ne támogassák ezen előterjesztés általános vitára való alkalmasságát. Arra is joguk van, hogy vizsgálatot kezdeményezzenek, mindenre joguk van. Szerintem arra nincs joguk, és szerintem itt van a félreértés, a félremagyarázás, hogy embereket alaptalanul megvádoljanak, erre szerintem nincsen joguk. Minden másra, amit itt elmondtak, arra van. Én nem mondtam, hogy önök nem mondhatják ezzel kapcsolatosan a véleményüket, ezt egyikünk sem állította, csak önök itt olyan dolgokat, olyan feltételezéseket állítottak, amelyeknek semmi közük ahhoz, amiről ön beszélt. Ez a probléma, semmi más.

Csak egy példát mondok a hozzászólásából: a magyar társadalom többsége erről már ítéletet mondott, szó szerint ez hangzott el. Szilágyi képviselő úr, nem kért bocsánatot, nem arról van szó, mi közszereplők vagyunk, de ön ezen a bizottsági ülésen azt mondta... Hogyan hívják ezt a jóembert? (*Közbeszólás: Sántha János!*) Sántha János. Azt mondta ön, hogy mi bizonyára ismerjük, de én nem ismerem! Most már tudom, hogy kicsoda, de ne vitassa el tőlem azt a jogot, hogy ezt az embert nem ismerem. Itt a bizottsági ülésen, a nyilvánosság előtt, a bizottsági jegyzőkönyvben azt állította, hogy én ismerem. Én csak azt szeretném kérni, hogy olyanokat állítsanak, ami igaz, és ha úgy gondolja, akkor legyen vizsgálat, vizsgálják ki,

de még egyszer mondom, alaptalanul ne vádoljanak meg embereket, mert annak nincsen értelme.

Nincs kétségem afelől, hogy a Jobbik országos lefedettségű párt. Nincs kétségem afelől, hogy ön három nap alatt ehhez is ért, nincs kétségem afelől, csak ön azt állította, hogy a sajtó, meg az internet is tele van azzal, hogy valaki valakit ismerhet. Ezt az önök vizsgálata nélkül is tudhatjuk, hogy egy polgármester ismerhet, ahogyan Boldog képviselő úr mondta, egy boltost, igen, csak ebből önök azt a következtetést vonják le, hogy itt biztosan valami nem tudom mi történt. Én csak ezt nehezményezem. Még el is mondhatják, hogy ismerhetik, csak egy lépéssel egyenesen el is jutnak oda, hogy na, itt biztosan valamiféle visszaesség történt. Nekem ez volt a problémám, nem az, hogy önöknek nem lehet ez a véleményük, csak az, hogy önöknek ez a véleményük, mindjárt el is mondják, és mint hírt közlik. Nekem csak ez a problémám. Ha valaki vizsgálódni akar, vizsgálódjon, ha nem akarja megszavazni a törvényjavaslatot, ne szavazza meg, de feltételezések alapján, olyan dolgok alapján, hogy valaki valakit ismerhet, ne következtessük, hogy akkor az úgy is van.

Az elnök úrnak csak annyit szeretnék mondani, hogy az is egy kommunikációs technika, amikor valaki valaminek egy részét elmondja, a másik részét meg nem. Ön azt mondta, hogy ez a törvényjavaslat már régen nem az eredeti szándékról szól. Az előbb is elmondtam, most is elmondtam, ön hivatkozott arra, hogy ön szerint ennek a törvényjavaslatnak azon szakaszát, ami a fiatalok dohányzásával kapcsolatos, ott módosító indítványt kellene beadni, mert rosszul van megfogalmazva, akkor ön nem mondott igazat, amikor azt mondta, hogy ez a törvényjavaslat ezzel nem foglalkozik, hiszen az előbb mondta azt, hogy módosítsuk, mert ön szerint ez nem egyértelmű. Én csak erre hívom fel a figyelmüket, hogyha mondanak valamit, akkor az legyen igaz, és nem baj, ha nem értünk egyet mindenben, de igenis elnök úr, ez a törvényjavaslat azzal is foglalkozik, a törvényjavaslat eredeti szándékával is foglalkozik, és akkor még nem mentünk bele abba, hogy milyen terjedelmű. Én csak ennyit kértem önöktől, nem elvitatva, hogy önöknek más lehet a véleményük, mint nekünk. Abban már nem vagyok biztos, hogy más a tapasztalatuk, mint nekünk, de ez az önök dolga, nem az enyém. Én csak ennyit kértem az előző felszólalásomban is, és ezt kérem ezután is. Persze, tudom, hogy a parlamentben napirend előtt sem fog ez megvalósulni és máskor sem, de legalább a lelkiismeretem szerint ennyit elmondtam, ennyit kérek önöktől.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én magam most nem fogok a reagálás lehetőségével élni, mert úgy látom, nyugvópontra tudunk kerülni, legalábbis itt a belső vitákat tekintve, de egy megjegyzést tennék. Azt mondtam, hogy a népegészségügyi szempontok hiánya, utána egy pontot jegyeztem meg, ahol a fiatalok igénybevételi szabályozása volt, és azt mondtam, hogy ott körültekintőbben kell azt ellátni. Ez volt a megjegyzésem, hogy ez igaz vagy nem igaz, ebbe a vitába nem megyek bele.

(Jelzésre:) Hasonló rövidsége kérem Szilágyi képviselő urat is, és utána lezárom a vitát.

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Abszolút rövid leszek, nem is óhajtok új vitát generálni. Alelnök úr, azt mondtam, hogy bizonyára ismeri. Tényleg elnézést kell kérnem, a Fidesz nagyon erős a kommunikációban, és esetleg a Fidesz szóvivőjeként tudhatja, ki az a Sántha János, akiről folyamatosan szólnak a hírek, és esetleg fel is tehetik önnek kérdésként. Annak viszont örülök, alelnök úr, hogy esetleg a szerény képességeimmel hozzájárulhatok a Fidesz kommunikációjához, és ha esetleg felteszik önnek azt a kérdést, hogy miért Sántha János e-mail címéről ment ki az EU-ba ez a dolog, akkor lehet, hogy tudni fogja, ki az a Sánta János.

Viszont, ha már a konkrétumoknál tartottunk, elmondtak jó pár konkrétumot, de egyetlen olyan konkrétumra sem válaszoltak, amiket elmondtam, nem mondtak egyetlenegy mondatot sem. Tudom, nem az önök dolga itt jelen pillanatban válaszolni, viszont azt örömmel veszem, ha azt mondja, hogy vizsgálódhatunk ebben a dologban, és remélem, ő segít majd abban, hogy a Fidesz támogassa azt a határozati javaslatot, amellyel ebben az ügyben az eseti bizottság felállítását kezdeményezzük, hiszen jó lenne, ha akkor önök is bizonyíthatnák, hogy nincsen takargatni valójuk.

ELNÖK: Az előterjesztőnek megadom a lehetőséget, hogy reagáljon az elhangzottakra, utána a tárca képviselőjének adnám meg a szót. Egy óraker kezdődik a plenáris ülés, addig van lehetőségünk meghallgatni ezt a két reagálást és a döntést is meg tudjuk hozni. Parancsoljon, öné a szó.

DR. SZALAY PÉTER (Fidesz), előterjesztő: Köszönöm a szót elnök úr. Tisztelt Bizottság! Úgy érzem, itt két dologról folyt a vita. Egyfelől a pályáztatás eredményéről, illetve az azzal kapcsolatos eljárás kritikájával, másfelől pedig magáról a javaslatról.

Meggyőződésem, hogy ez a javaslat jó, nem vitatható, hogy a dohányboltok életképességét elősegíti, továbbá a fiatalokat még határozottabb szigorral zárja el a dohánytermékek vásárlásától. Ebben a vonatkozásban ez a javaslat biztosan előrevivő. Ha van egy törvény, ami valamilyen formában kiegészítést igényel, hogy jobba tudjuk tenni egy kiegészítéssel, akkor úgy érzem, az egy korrekt dolog, és nem az előző törvény bírálata a lényeg, hanem az, hogy igenis felismertük, hogy még szükség van valamire, és ezzel a javaslattal kiterjesztjük, jobbjítjuk a törvényt.

Szilágyi képviselőtársunk említette, hogy 36 hónap alatt kellene biztosítani a lakosság ellátását annak, aki akkor éppen megkapná erre a 36 hónapra a jogot. Én úgy érzem, a 36 hónap azért korrekt, mert bár nem vagyok vállalkozó, de egy dohányboltnak a felszereléséhez rengeteg komoly befektetés kell. Ha 36 hónapra fektet be valaki, az inkább elviselhető dolog, de ha azt mondjuk, hogy három vagy négy vagy öt hónapig működtesse ideiglenesen a dohányboltot, abba nem fektet bele, mert nem látja a jövőt, hogy valamilyen formában egyáltalán vissza tudja hozni a pénzét.

A feketepiac bővüléséről mondanám, hogy a dohánytermékeknél, az alkohalnál, a kábítószernél mindig felmerül, ha olyan csapás éri a kábítószer előállítását, ami csökkenti a kábítószer mennyiségét a piacon, akkor mindig felbukkannak azok a gondolatok, hogy itt a feketepiacot segítjük elő, mert ez, úgy érzem, nem kell, hogy azzal a töretlen szándékkal bármelyik ország bármelyik parlamentjének azt a törvénykezési célirányát csökkentse, hogy ők igenis szeretnék, ha csökkenne a dohánytermékek vásárlása, szeretnék, ha kevesebb alkohol fogyna, szeretnék, ha nem jutnának hozzá a kábítószerekhez az országban, úgyhogy ez mindenképpen dicsérendő elv.

Amit Korondi képviselőtársam mondott a kamionsofőrökkel kapcsolatban, úgy érzem, abban az esetben népegészségügyi törekvés, hogy kevesebbet szívjanak a kamionsofőrök, ez dicséretes cél egyfelől, de másfelől nyilván tudnak spájzolni, megveszik otthon vagy a szomszédos országokban, és magukkal hozzák a cigarettát. Nem hiszem, hogy ebből a szempontból károsodás érné őket.

A Transparency Internationalt illetően az a véleményem, hogy ennek az szervezetnek az eljárásai sok esetben az objektivitást nélkülözik, és igen sok esetben kettős mércével mérnek, én semmi esetre sem foglalkoznék velük.

Még egyszer elmondanám: ez a javaslat a dohányboltok életképességét elősegíti, és a fiatalok még kevesebb cigarettához jutnak hozzá, megnehezíti a hozzájutást.

Köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: A lehetőség a titkárságvezető úrnak is megadatik, ha élni kíván vele.

SZABÓ FERENC titkárságvezető (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. A kormány részéről egyelőre nincs kialakult álláspont, ezért nem tudok reagálni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem tudom, ez azt jelenti, hogy nem támogatják, vagy nem alakult még ki az álláspont, de a Házsabály szerint nem kötelező önnek ezt kifejteni, de ez csak a vita hangulatából eredő megjegyzésem volt. *(Szilágyi György: Volt egy kérdésem.)* Képviselő úr, melyik volt ez?

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Szakmailag kérdeztem, a mozgóboltokat hogyan képzelik el, hogyan fognak működni.

DR. SZALAY PÉTER (Fidesz), előterjesztő: Nyilván lesz olyan szabályozás a tárca részéről, ami a mozgó autóbuszokat olyan formában fogja meghatározni, hogy ezeknek a közlekedése, árusítása elfogadható lesz, de ez nyilván tárcaszabályozás lesz. Valóban ez nagyon ritka eset lesz, kevés község lesz, amit mozgó árusítással fognak ellátni. Ennek nyilván meglesznek az alaki követelményei.

ELNÖK: Úgy szokott lenni, hogy a törvény végrehajtási rendeletében szabályozzák ezeket a dolgokat. Jobban örültünk volna, ha látjuk azt, hogy törvényi szinten ez hogyan van szabályozva, de nyilvánvalóan valamilyen rendeleti szintű vagy alsóbb szintű jogszabályban lesz a kérdés rögzítve.

Tisztelt Bizottság! Most, hogy megismertük az egymást foglalkoztató kérdéseket, itt az idő, hogy a jogszabállyal kapcsolatban is állást foglaljunk, egymással szemben már sikerült, most akkor a jogszabállyal kapcsolatban tegyük meg ugyanezt. Aki Az előterjesztést támogatja, kérem, most szavazzon! *(Szavazás. – 10 igen szavazat.)* Ki nem támogatja? *(Szavazás. – 5 nem szavazat.)* A bizottság ezzel meghozta a döntését.

(Jelzésre:) A többségi véleményt Mágori Józsefné képviselő asszony mondja el, de ő csak azt mondhatja el szó szerint, ami itt elhangzott, nem tehet mást hozzá, mert nem volt jelen. A kisebbségi véleményt Tóth Csaba képviselő úr és Szilágyi György képviselő úr megosztva mondják el, és kifejtik az álláspontjukat.

Köszönöm szépen, ezt a napirendi pontot lezárom.

Egyebek

Az Egyebek napirendi pont keretében tájékoztatásul közlöm a bizottság számára, hogy jövő héten hétfőn a kegyeleti szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdéseket tűzzük napirendre, erre készüljön mindenki.

Tájékoztatom a bizottságot arról is, hogy a szakértői keretet a Házsabálynak megfelelően rendeztük. *(Jelzésre:)* Parancsoljon, képviselő úr!

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Kérni szeretném, elnök úr, amennyiben lehetséges, mint bizottsági elnök jelezze az Országgyűlés Hivatala felé, hogy jó lenne, ha az átépítés ideje alatt is megpróbálnák biztosítani a képviselők munkájához azt a lehetőséget, hogy be tudjanak jönni a fehér házba. Az irodaházból körülbelül 8 percünk van arra, hogy átérjünk, ráadásul úgy, hogy az Országház környékén nincs biztosítva a parkolási lehetőség, csak egy nagyon bonyolult rendszerrel lehet lejutni a Szabadság téri mélygarázsba. Ha lehetne ezen valamit változtatni, és ezt bizottsági elnökként esetleg jelezné, akkor elképzelhető, hogy ez sokat lendítene a helyzeten.

ELNÖK: A soron következő bizottsági elnöki ülésen ezt jelezni fogom.
Jó munkát kívánok mindenkinek, mai bizottsági ülésünket berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 52 perc)

Simon Gábor
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Gálné Videk Györgyi